

KILL THE INVENTOR

En konsekvensanalys av manschettbrottslighet

Lise-Lotte Palmgren

**Linköpings universitet
Institutionen för
beteendevetenskap och
lärande
Avdelningen för sociologi
Sociologi 3**

LINKÖPINGS UNIVERSITET
Institutionen för beteendevetenskap
och lärande
Avdelningen för sociologi
Sociologi 3
Uppsats, 15 hp
HT 2011

KILL THE INVENTOR

En konsekvensanalys av manschettbrottslighet

Författare: Lise-Lotte Palmgren

Handledare: Ulrik Lögdlund

	Institutionen för beteendevetenskap och lärande 581 83 LINKÖPING	Seminariedatum 19th January 2012
---	---	--

Språk ☒ Svenska/Swedish ☐ Engelska/English	Rapporttyp ☒ Uppsats grundnivå ☐ Uppsats avancerad nivå ☐ Examensarbete ☐ Licentiatavhandling ☐ Övrig rapport	ISRN-nummer LIU-IBL/SOC-G--11/020--SE
--	---	---

Titel Kill the Inventor - En konsekvensanalys av manschettbrottslighet Title Kill the Inventor -An impact assessment of white collar crime Författare Lise-Lotte Palmgren

Summary This study aims highlight the various species of criminal and fraudulent conduct affecting the innovators as well as opportunities for setting up a function that protects innovators against one type of abuse is becoming increasingly common. How are subtle White Collar Crime restricted when it is both safe and profitable? To be an inventor to have same protection of their copyrights and other professionals, or will they continue to be the game without the protection of the judiciary? The results are based on document analysis and qualitative study of the authors of patents and interviews with people in the industry innovation and entrepreneurship. As real-life examples are presented facts about inventors Dr. Håkan Lans and M.D. Johan Ullman, both of which had their cases drew attention in the media. The results of this study show that: <ul style="list-style-type: none"> • Inventors are a minority who have no legal protection in Sweden • Equality before the law does not apply to inventors • It is almost invariably the economic strongest who wins patent battles The risk of detection control scale. When it is safe to engage in this activity increases the scale. There are ways to limit organized economic crime, fraud and abuse. The final discussion offers suggestions for how to protect the weaker party and create the conditions for inventors to work, to create a major industrial growth and thus job creation in Europe.

Nyckelord Manschettbrottslighet, white collar crime, subkultur, makt, avvikare, normbildning, gruppidentitet, statuskydd, evolutionslära, stalking, civilkurage, organiserad ekonomisk brottslighet, ekobrott, patentstöld, patentintrång, kill the inventor, lika inför lagen, innovatör

FÖRORD

Jag vill framföra ett stort tack till min handledare Ulrik Lögdlund, som väglett mig genom arbetet och kommit med intressanta uppslag och tips. Jag vill alldeles speciellt tacka alla de informanter som gjort denna studie möjlig. Ett särskilt tack riktas till innovatörerna Dr. Håkan Lans och M.D. Johan Ullman, som valt att framträda med sina namn och detaljerade tankar om sina liv.

Tack vare John Mitchells arbete för innovatörernas rättigheter i Storbritannien och Prof. William Kingstons arbete med utredningen för EU-kommissionen har jag dessutom fått ett vidare perspektiv på frågeställningar, som hanteras i andra delar av Europa. Erfarenheterna jag fått dela med samtliga informanter som sträcker sig från brottsoffer till branschkompetens har givit denna studie ett intressant helhetsperspektiv. Målet har uppfyllts som var att belysa behovet av rättssäkerhet för den lilla människan med de stora tankarna, vilket blir påtagligt i ett makrosociologiskt perspektiv.

SAMMANFATTNING

Denna studie syftar till att synliggöra olika bedrägliga beteenden som riktar sig mot innovatörer. I studien diskuteras möjligheterna till att etablera en funktion som skyddar innovatörer mot en typ av övergrepp som blir allt vanligare. Hur skall subtil manschettbrottslighet begränsas när den är både riskfri och lönsam?

En vägledande fråga i diskussionen har varit: Skall innovatörer ha samma skydd för sin upphovsrätt som andra fria yrkesutövare, eller ska de fortsätta få vara villobråd utan skydd av rättsväsendet?

Resultatet bygger på dokumentanalyser och en kvalitativ studie om upphovsmän till patent, samt intervjuer med personer inom branschen innovationer och entreprenörskap. Resultatet baseras bl a på den kvalitativa studien och beskrivs genom fakta om innovatörerna Dr. Håkan Lans och M.D. Johan Ullman, vilka båda fått sina fall uppmärksammade i massmedia.

Resultatet av studien visar att

- Uppfinnare är en minoritet som saknar rättsskydd i Sverige
- Likhet inför lagen gäller inte för innovatörer och upphovsmän
- Det är nästintill undantagslöst den ekonomisk starkaste som vinner patentstrider

Ett par av slutsatserna är att risken för upptäckt styr omfattningen av subtil ekobrottslighet. När det är riskfritt att bedriva sådan verksamhet ökar antalet brott. Det finns metoder att begränsa organiserad ekonomisk brottslighet, bedrägerier och kränkningar. Slutdiskussionen ger förslag till hur man kan skydda den svagare parten och skapa förutsättningar för uppfinnare att verka, för att en större industriell tillväxt och därmed fler nya arbetstillfällen i Europa.

Innehåll

1. INLEDNING	1
1.1 Syfte och frågeställningar	3
1.2 Innovationer i en nationell och internationell belysning	4
1.2.1 Den svenska paradoxen	4
1.2.2 En internationell utblick	5
2. TEORETISK REFERENSRAM.....	7
2.1 Tidigare forskning.....	7
2.2 Ekonomisk brottslighet och manschettbrottslighet.....	7
2.3 Mental teori.....	11
2.4 Evolutionsläran	12
2.5 Begrepp inom gruppsykologin	13
3. METOD	15
3.1 Metodologiska utgångspunkter.....	15
3.2 Val av metod	16
3.2.1 Dokumentanalys	16
3.2.2 Kvalitativa intervjuer och urval.....	17
3.3 Bearbetning och analys	18
3.4 Etik.....	18
3.5 Kvalitetskriterier	19
3.6 Metoddiskussion	20
4. RESULTAT.....	22
4.1 Dr. Håkan Lans – Innovatör i världsklass	22
4.2 M.D. Johan Ullman – Innovatör med högt marknadsvärde	25
4.3 Kategorisering av innovatörer i analysen	27
4.4 Nedbrytningsprocessen av en innovatör	28
4.4.1 Rivalitet och konflikter.....	30
4.4.2 Att skapa en avvikare	31
4.4.3 Subkulturens privilegier	32
4.4.4 Stalking en konsekvens för att behålla makten	33
4.5 Auktoritetsmaktens betydelse	34
4.5.1 Kill the Inventor	35

4.5.2 Utpressning eller tävlingslära.....	36
4.5.3 Innovatörens möjlighet till ersättning	38
5. DISKUSSION	40
5.1 Lex Licens.....	41
5.2 Patentpartnerlicens	42
5.3 Konsekvens av evolutionens manschettbrottslingar	42
5.4 Lika inför lagen.....	43
5.5 Statusstyrd subkultur – det blir rätt att göra fel	44
5.6 Samhällets och statens stöd.....	45
5.6.1 Det rättsliga läget – riksdagsmotioner med förhinder	47
5.7 Kritisk reflektion.....	47
5.8 Konklusion – vill Europa bevara sitt intellektuella kapital?	48
6. SLUTSATS	49
6.1 Vidare forskning	49
REFERENSER.....	51
Litteratur	51
Internet	53
Mötesdeltagare – Intervjuer	54
BILAGOR	54
BILAGA 1 BRÅ Förfrågan 19-0042/2009	55
BILAGA 2 Intervjuguide – Brottsoffer för manschettbrottslingar	56
BILAGA 3 Justitiekanslern Göran Lambertz mail till Håkan Lans	57
BILAGA 4 Johan Ullmans brev till Justitieministern.....	58
BILAGA 5 Artikel om Ullman Mouse i Computer Sweden	64
BILAGA 6 Lista över viktiga riksdagsmotioner.....	65

1. INLEDNING

Begreppet innovatör eller upphovsman omfattar de personer som har en egen förmåga till att tänka nytt eller annorlunda och finner en lust i att förändra. Innovatörer som lägger grunden för kommersiellt framgångsrika produkter kan bli offer för ekonomiska kraftmätningar i samma stund som innovationen får ett marknadsvärde. Situationen blir tydlig när kombinationen av att själv vara en slipad affärsman och stor innovatör är avgörande för varje innovatörs framgång.

Förmågan till egna strategiska vägval har varit livsavgörande för hur flera av Sveriges största innovatörers utveckling tog form. De historier om tekniska upphovsmän som är gripande handlar om geniala vetenskapsmän tillika uppfinnare, vilka litade på fel människor när det gällde juridisk och affärsmässig rådgivning. Bland dessa personer återfinns vi exempelvis Gustav de Laval. Han fick pantsätta sin sista ägodel innan han dog 2 februari 1913. Efter hans död fann man kvittot på pantbrevet för hans fiol. Fiolen var värd 300 kronor.¹

Sverige är en av de nationer som rankas till världsklass när det kommer till området uppfinningsrikedom av nya innovationer.² Låt oss reflektera över vilka storföretag som finns i Sverige och vilka innovationer som har grundlagt företagen? Vi vet att det är ett fåtal personer som har haft synnerligen stor betydelse för svensk ekonomi. Vårt välstånd är uppbyggt under det senaste århundradet av ett begränsat antal upphovsmän och deras innovationer. Exempel på framstående innovatörer är: Sven Winqvist, upphovsmannen bakom kullagret SKF, Gustav de Laval innovatören bakom separatorn/ mjölkningsmaskinen, som idag är Alfa Laval och Alfred Nobel som lade grunden för det som utvecklades till Bofors som idag är en del av SAAB och BAE Systems.³

I takt med tidens utveckling av informationsteknologi och kommunikationsvägar kan vi konstatera att utveckling och förändringsprocesser går snabbare idag, vilket också givit upphov till stora möjligheter,⁴ nämligen alla mediala kanaler hjälper oss att synas: *”För den intellektuella makten skulle den lämpliga versionen av Descartes cogito idag vara: jag blir omtalad, alltså är jag”*⁵.

Det öppnas alltid olika dörrar för alla personer så att en positionsförflyttning kan uppnås. I fotspåren av klassresan kan dock följa en direkt urholkning av moral och grundläggande värdegrunder. Typexempel på positionsförflyttning i

¹ www.tekniskamuseet.se

² www.metro.se/metro-teknik

³ www.tekniskamuseet.se

⁴ Bauman (2009)

⁵ Ibid

kombination med urholkning av värdegrunder är det Sutherland⁶ definierar som ”*white collar crime*” eller manschettbrottslighet i direkt svensk översättning. Alalehto⁷ har berört samma tema med visst inslag av evolutionsläran, vilken framhåller att människan styrs av sin jaktinstinkt. Manschettbrottslighet och jaktinstinkt är ett par bakomliggande förklaringar till det beteendemönster som vanliga människor blir en del av när starka ekonomiska krafter står bakom händelseutvecklingen.

När de intellektuellt starkaste samhällsmedborgarna löpande försvagas av starka marknadskrafter så krävs samhällsinsatser för integritetsskydd. Personer med högt intellekt, men med ovilja att bruka en manipulativ förmåga, löper stor risk i ett västerländskt samhälle med starka liberala marknadskrafter.⁸

Begrepp som makt, gruppnormer och status styr individens syn på vad det egna civilkuraget får kosta när jag själv vill bli framgångsrik och accepterad av gruppen? Sutherland har beskrivit detta i sin definition av makt genom ”*white collar crime*”. ”*Ett brott begås av en person med gott anseende och hög social status i samband med hans arbete.*”⁹ Lagen skall kunna tillvarata innovatörernas rätt tillika institutioner som Patent- och Registreringsverkets rättigheter. ”*For at least two centuries prior to the enactment of the modern antitrust laws of common law was moving against restraint of trade, monopoly, and unfair competition.*”¹⁰

Snedvriden hantering av innovatörer synliggörs när Sutherland beskriver att 201 rättsfall som berör patent, där troligen hälften hade fått en rättvis dom om det inte funnits ett statusskydd som bortser från bevis. Med detta vill Sutherland påvisa att 50 procent saknar rättsliga påföljder. Hälften av rättsfallen omfattar en subtil brottslighet där det är synnerligen svårt att leda brottsligheten i bevis. De bevis som finns ”röjs” oftast undan när det omfattar personer med ett statusskydd i samhället.

”*Framtidens innovationer skall bygga framtidens arbetstillfällen*” anser Sture Nordh.¹¹ En marginell andel av alla riskkapitalinvesteringar går vidare till en framgångssaga för alla parter. Merparten av projekten fallerar pga interna intriger och kraftmätningar av egna maktpositioner i förhållande till gruppen som samverkar för bolagets utveckling. Personer med lågt statusskydd och med djup förankring och bakgrund i sitt eget projekt sorteras bort och omvandlas till avvikare. Djungelns lag blir allt tydligare i takt med att projektets värde

⁶ Sutherland (1949)

⁷ Alalehto (2007)

⁸ Bauman (2009)

⁹ Sutherland (1949)

¹⁰ Sutherland (1949 S. 33)

¹¹ S. Nordh (intervju 2011, 12 december)

accelererar. Att vara innovatör är politiskt korrekt och att hjälpa innovatörer är också politiskt korrekt, så länge innovatören med tillhörande team framstår som samspelta och inbördes intriger inte ”röjs” för allmänheten. Exponeras en innovatör genom konfrontation med utomstående rättsliga tvister pga kunder som kränker företagets rätt till ersättning eller när personer i bolaget med en redan upparbetad status väljer en egen manipulativ väg för att ta projektet i egen besittning - då faller innovatörens rättigheter och status som upphovsman.

Sutherland menar att kriminellt beteendemönster utvecklas i interaktion med de personer som har betydelse för individens egen utveckling. Han åberopar även rationella motiv och specifika tekniker som inövas och utvecklas inom gruppen.

These associations vary in frequency, duration, etc. Differential association theory explains why and when explaining peer influences among deviant youths or special mechanism of becoming certain criminal.¹²

En manipulativ väg inleds av någon med en normförskjutning, där effekten blir att gruppen förflyttar fokus från målet till interna intriger. Detta medför att den nya ledaren konstruerar och omvandlar innovatören till avvikare för att på kort sikt rättfärdiga sina egna handlingar. Ju högre status denna person har från början desto lättare blir avvecklingen av innovatören, som oftast har definierats till den nya ledarens största hot. Vi kan konstatera att det idag saknas skyddssystem för minoriteten innovatörer och upphovsmän, som kan bevara rättssäkerheten för den svagare parten vid en rättslig tvist.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med rapporten är att beskriva hur statusskydd och manipulativt handlande omvandlar bedrägerier och felaktigt handlande rättfärdigas enligt subkulturer med skevt konstruerade gruppnormer.

Rapporten synliggör och beskriver olika brott och bedrägligt beteende. Den diskuterar och visualiserar med flera exempel behovet av att etablera en funktion, som preventivt förebygger den ekonomiskt svaga partens säkerhet vid en tvist.

Utifrån syftet framgår följande frågeställningar:

- Hur kan brott och bedrägligt beteende reduceras med samhällets stöd?
- Hur kan marknaden bidra till att begränsa ekonomisk brottslighet?

¹² www.criminology.fsu.edu

1.2 Innovationer i en nationell och internationell belysning

1.2.1 Den svenska paradoxen

I Sverige talas det ofta om den svenska paradoxen.¹³ Den innebär att Sverige ligger rankade i världsklass när det gäller kreativt skapande av innovationer, men vi är sämst på att exploatera dessa och tillse att de blir framgångsrika företag. År 2011 avslutades IVAs (Ingenjörsvetenskapsakademiens) projekt Innovation för tillväxt under ledning av Marcus Wallenberg som ordförande:

Den svenska paradoxen är ett av de fundamentala problemen som projektet Innovation för tillväxt behövde jobba med under sin utredningsperiod. Vi fick fram en rad konkreta förslag, men tyvärr har man inte fördjupat sig i frågeställningen om IPR-hantering vid tvistemål.¹⁴

I DN Debatt genomfördes ett upprop med rubriken ”Regeringen tillåter att svenska patent stjäls”. Det var Nobelpristagaren Arvid Carlsson och ledande representanter för forskning och näringsliv, vilka överlämnade uppropet till regeringen den 10 december 2008.¹⁵ Mot denna bakgrund startades ett statligt finansierat utredningsarbete för att belysa problemställningen. Problem uppstår när en innovation har uppnått ett betydande kommersiellt värde. Samma situation kan uppkomma när ett mindre företag har tagit en intressant marknadsandel med sina egna patenterade produkter.

Slutresultatet belyste uppslag på svenska framgångsrika innovationer som har blivit kränkta genom utestående betalning av licensavtal för patenterade uppfinningar.¹⁶ Problemet när detta händer är att innovatören tillika det lilla företaget får ägna alltmer tid åt rättsliga processer istället för att fortsätta att utveckla nya innovationer eller tillse att företaget växer. Dessa rättsliga processer tenderar att bli långdragna och sega när den ekonomiskt svagare parten oftast står rättslös om konflikten har en ekonomiskt stark motpart.

Manschettbrottslighet är nästan omöjligt att leda i bevis och blir legitim enligt Sutherland. Det som följer med denna subtila brottsrubricering är sällan en enskild händelse. Ett brott genererar fler brott. Desto större ekonomiskt värde ett ekobrott omfattar desto fler brott följer i spåren av händelseutvecklingen. Om det drabbade brottsoffret har lite makt att påverka sin situation - då blir övergreppen värre. Målet för brottsförövarna är att eliminera allt motstånd.¹⁷

¹³ www.entreprenorsforum.se

¹⁴ H. Gergils, (Intervju 2011, 12 december)

¹⁵ Carlsson A. (2008, 10 december)

¹⁶ Palmgren (2011)

¹⁷ Lans H, Ullman J. (2009)

Brottskedjan avslutas först när brottsoffret är eliminerat eller i sällsynta fall när brottsoffret får stöd av någon aktör med lösningsorienterade intressen som överensstämmer med brottsoffrets egna mål för upprättelse eller rättslig prövning.

1.2.2 En internationell utblick

Vi kan se att bedrägerier och patentintrång inte enbart är en nationell angelägenhet utan även en internationell och evolutionsteknisk företeelse.

År 2000 genomförde EU-kommissionen en utredning vid namn ”Enforcing Small Firms Patents Rights” av Prof. William Kingston.¹⁸ Uppgiften var att kartlägga hur frekvent det förekom patentintrång i Europa och hur detta har påverkat de viktigaste patentinnehavarna. Urvalet var de 600 mest framstående innovatörerna. Resultatet var att alla var påverkade i någon form, medan 70 procent var drabbade av kränkningar eller tvister i påtaglig omfattning.

Merparten av alla kränkningar hade genomförts av amerikanska marknadsaktörer. Rapporten har återfunnits i minnet hos de som var en del i utredningen och som av olika egenvärden har fört upp den i ljuset vid olika tillfällen. Personer som inräknas bland de 600 som omnämns i denna analys är Dr. Håkan Lans från Sverige och John Mitchell från Storbritannien.

Frankrike blev först i Europa att verkställa ett nationellt patentbolag, som etablerades med utgångspunkt från försvarsindustrin, trots att förarbetena i Sverige startades tidigare. Frankrike har den vinkel som även Sverige borde beakta utifrån våra nationella intressen och därtill se en internationell lösning för ett par av Europas största patentkonflikter, vilka har sin hemvist i Sverige genom Dr. Håkan Lans. Inom Europa med utgångspunkt från Europeiska Investmentfonden pågår ett nätverkande arbete för att i partnerskap mellan ett antal länder etablera ett system för att handla med patenter.

Idag ingår bl a Frankrike, Italien, Tyskland, Spanien, Nederländerna, Finland och Sverige. Arbetet har delvis stagnerat när del av medverkande banker har haft full sysselsättning med den ekonomiska kris som nu råder i Europa¹⁹.

Samtidigt pågår en intern positionsstrid i Sverige mellan olika akademiska och näringslivsinriktade intressegrupperingar, som är influerad av USA. Dessa processer för nya utvecklingsstrategier tar ofta väldigt lång tid.

¹⁸ Kingston (2000)

¹⁹ J. Gallon, (Intervju 2011, 9 september).

I USA har man i många år haft verksamheter med aktiv handel av patent. Det hör samman med att USA:s system för hur advokater får vara verksamma på marknaden vilket skiljer sig markant från bl a Sverige. USA har också fått större fokus på frågor om patentintrång med hänsyn till Kinas tillväxt. Nationens snabba expansion har också lett fram till att Kina inte har några rutiner för hur man hanterar andras upphovsrättsliga tillgångar. Taiwan har nyligen startat ett bolag för att försvara sina patent, vilket också är en effekt av kinesernas framfart.

USA har en praxis som kallas för Amicus Brief,²⁰ vilket innebär ”vän till domstolen”. Ett Amicus Brief erbjuder den lilla aktören att en utomstående sakkunnig t ex en professor eller ett företag kan bistå med sitt stöd. Den utomstående gör sig hörd genom att i skrift bilägga sin åsikt, som en del av det sammanvägda underlaget för ett domslut. Denna praxis blir tydlig när en amerikansk innovatör kränks av t e x ett utländskt bolag. Då kan den aktör som anses vara en nationell angelägenhet få aktivt stöd från det amerikanska rättsväsendet. Denna form av riktad eller kommersiell inblandning i sakfrågor skulle vara helt oacceptabel i ett land som Sverige, men jämförelsen är intressant för att visa verkliga skillnader i befintlig rättsordning. Sverige och Europa behöver en annan form för att balansera rättssäkerheten för ekonomisk jämvikt.

Upphovsmannen för röststyrningen John Mitchell från Storbritannien startade ”Small firms Award for Research and Technology (SMART) Club”, när han såg ett behov av att vidta åtgärder mot patentintrång. I sin egen rapport för SMART Club ”The economic failure of the patent system”²¹ från februari 2008 belyses problematiken med kränkta patent. Förlusten estimeras till 60 miljarder Euro och 300 000 jobb varje år i Europa. Bara i Tyskland uppskattades antalet förlorade jobb till 70 000. Europa behöver åtgärder för förändring menar Mitchell: ”*The report concludes that by filling a patent, the dangers of copying are dramatically increased-without any real chance of redress*”.²²

John Mitchell är idag verksam för att vidareutveckla organisationen SMART Club till att uppfylla funktioner som motsvarar ett nationellt patentbolag för företag i Storbritannien. Han är unik när han har vunnit en patenttvist i USA. John Mitchell vann mot Microsoft. I Europa står han för en stark symbolik i det förändringsarbete som pågår. Organisationen SMART Club har efter 2008 bytt namn till SME Innovation Alliance och Prof. Stephen Hawking har blivit organisationens beskyddare.

²⁰ www.wisegeek.com

²¹ Mitchell (2008)

²² Ibid

2. TEORETISK REFERENSRAM

I detta kapitel hanteras de teoretiska referensramar som tillsammans utgör studiens teori. Det finns mindre forskning inom området manschettbrottslighet riktat mot enskilda upphovsmän. Sutherland är en av de få teoretiker som ingående valde att studera fenomenet manschettbrottslighet år 1949.

2.1 Tidigare forskning

Den forskning som kan nämnas och betraktas som relevant för denna studie är Beckers analys av när brott blir lönsamt 1992²³ och Sutherlands definition av white collar crime (manschettbrottslighet) 1949²⁴ samt Alalehtos senare studier relaterat till evolutionsläran 2007.²⁵ I Sverige har jag med stöd av statistik från BRÅ (Brottsförebyggande rådet) 2009²⁶ kunnat definiera att befintlig lagstiftning inte brukas på området patentmål och mönsterskydd (se Bilaga 1). Marknaden som definierats genom affärsplanen Statens Patentpartner Sweden AB²⁷ stärker motivet för denna studie med intentionen att belysa behovet av att reducera antalet civilrättsliga patentmål.

2.2 Ekonomisk brottslighet och manschettbrottslighet

Vad innebär ekonomisk brottslighet och vilket område berör begreppet manschettbrottslighet? En definition av ekonomisk brottslighet som kan anses relevant utifrån en diskussion om manschettbrottslingar och dess verksamhet är den som återges i SOU 1998:47 Bulvaner och annat från Justitiedepartementet.

Till ekonomisk brottslighet räknas först och främst sådan kriminalitet som har ekonomisk vinning som direkt motiv. Härutöver skall brottsligheten för att betraktas som ekonomisk kriminalitet ha en kontinuerlig karaktär, bedrivs på ett systematiskt sätt och förövas inom ramen för näringsverksamhet som i sig inte är kriminaliserad men som i det enskilda fallet utgör själva grunden för de kriminella handlingarna.²⁸

Den tyske forskaren Tiedermann har ett något vidare begrepp för vad ekonomisk brottslighet omfattar än Sutherland och anser att den ekonomiska brottsligheten är sådant brottsligt beteende som stör och hotar det ekonomiska livet eller det

²³ www.uchicago.edu/gbecker

²⁴ Sutherland (1949)

²⁵ Alalehto (2007)

²⁶ Sporre T. (2009, 27 februari) Förfrågan 19-0042/2009, BRÅ

²⁷ Palmgren (2011)

²⁸ (SOU 1998:47, S53)

ekonomiska systemet på sådant sätt att det inte är enstaka individers intressen som berörs.²⁹ Detta innebär att Tiedermann som många andra inte har inkluderat stöld av immateriella tillgångar och bedrägerier riktade mot innovatörer och handlingar, vilka skadar enskilda individers utvecklingsarbete i sin definition.

För att ge läsaren en bild av innebörden angående enskilda innovatörers uteblivna rätt till ersättning, så hämtas material från min dokumentanalys och pågående konflikt mellan SAAB och Dr. Håkan Lans. En fråga som bör ställas är: Kan lagstiftningen skydda företag som kringgår sina betalningsåtaganden för licensavgifter med motivet ”*snedvriden konkurrens*” och ”*diskriminering*”? Hur skall man då kunna motivera fler att ta patent när fenomenet licensavtal sätts ur spel av marknaden? Frågorna ställs av flertalet innovatörer som hamnat i långdragna konflikter. I boken ”Ett svenskt geni” kapitlet ”Ett oförsiktigt mail” citerar författaren David Lagerkrantz en av cheferna om tvisten med SAAB.

Det var sannerligen inget vi tyckte var roligt, ... Jag är den första att beklaga utvecklingen. Men i och med att nästan ingen annan betalade royalty till Håkan blev vi diskriminerade. Vi var tvungna att agera. Vi har anställda att tänka på.³⁰

Patentrelationen till SAAB ovan gäller AIS-lösningen som är världsledande och brukas för flyg och sjöfart.³¹ Detta är manschettbrottslighet i sin mest utstuderade form där både marknad och samhällets regler kommunicerar till den starkaste partens favör. Spelets regler tillåter den finansiellt starkaste parten att sätta dagordningen för vad som är rätt och fel.³² Det är inte självklart budbäraren av budskapet som står bakom beslutet, vilket gör förmågan till att skuldbelägga någon nästintill omöjlig.

Det finns ändå aktörer på marknaden som överlistat systemet säger föregående generaldirektör för Vinnova Per Eriksson. De registrerar medvetet felaktiga patent för att tillse att konkurrenterna börjar tillverka felaktiga produkter medan de själva har full kontroll på läget och den riktiga lösningen. Välinge golv är en av de aktörer som klarat sig väl och har en marknadsdominans. De har patent i världsklass inom sitt område.³³

Det är svårt för personer som konstruerar de mest framgångsrika innovationerna att bruka patentsystemet i manipulativt syfte för att hantera konkurrens? Det innebär att man får registrera fel lösningar som patent, eftersom lösningen exponeras efter en tid som offentlig handling.

²⁹ (SOU 1998:47, S54)

³⁰ Lagerkrantz (2006, S 212)

³¹ Lagerkrantz (2006)

³² Sutherland (1949)

³³ P. Eriksson (Intervju, 2011, 12 december)

Det andra alternativet är att *”redan tidigt tillse att det finns en stark huvudman som betalar – då reduceras risken för antalet kränkningar betydligt”*.³⁴

Det har bedrivits forskning på området white collar crime eller manschettbrottslighet som det heter i svensk översättning av sociologen Sutherland.³⁵ Han belyser det statuskydd som får förbehåll i merparten av subtila och svårbevisliga ekobrott. Dessa brott åtföljs oftast av fler brottsliga gärningar. Statuskyddet innebär att personen utifrån en given yrkesrelaterad högre position får en naturlig legitimitet att vidta oetiska handlingar, vilket i hans ställning inte kan klandras.

Ekonomen Gary Becker fick Nobelpriset i ekonomi 1992 för sin analys av när brott blir lönsamt.³⁶ Hans arbete resulterade i sociologiska övervägande för motivbilden i kombination med beräkningstekniskt underlag för kommersiellt övervägande till att begå brott. Hans vetenskapliga analys redogjorde för var brytpunkten mellan risk och lönsamhet fanns och hur denna kan definieras.

A criminal, with the exception of a limited number of psychopaths, is assumed to react to different stimuli in a predictable ("rational") way, both with respect to returns and costs, such as in the form of expected punishment.³⁷

Den här studiens avgränsning berör de brott som oftast ligger utanför Skatteverkets statistik för ekonomisk brottslighet, vilken årligen estimeras till ca 66 miljarder kronor.³⁸ De brott som idag finns att definiera via Skatteverket kan ofta härledas till den undre världen, medan denna studie avser dolda ekobrott i den legitimerade världen, dvs där den ekonomiska makteliten återfinns. Intressant är att subkulturer utvecklas såväl i det högre samhällsskiktet som i den undre världen.

Det konstrueras fällor för att innovatörerna skall avveckla sig själva. Sutherland menar att white collar crime är en synnerligen subtil form av brottslighet, vilken sällan går att bevisa och ställs utom allt tvivel när det gäller brott som leder till nya brott. Personer anslutna till det utvalda sällskapet av brottsförövare i den yttersta cirkeln har sällan kunskap om de avarter av trakasserier som pågår, parallellt med de bedrägerier som genomförs. De erhåller bara den kick, som subkulturen konstruerar, av att de utvalda löpande får bekräftelser för sin förträfflighet genom de små belöningarnas magi. Behaviorismens perspektiv av

³⁴ H. Lans (Intervju, 2011, 12 december)

³⁵ Sutherland (1949)

³⁶ www.uchicago.edu/gbecker

³⁷ Ibid

³⁸ www.skatteverket.se

de små belöningarnas magi bekräftar hur flera små belöningar ger bättre utdelning, än få belöningstillfällen med stor utdelning.³⁹

Samtidigt är de verkliga förövarna som återfinns högst upp i pyramiden sällan de direkta utförarna av jobbet. Brottslingarna i den lägre hierarkin är de som står i direkt kontakt med den kränkta personen dvs brottsoffret.⁴⁰ Oftast har dock toppstyrningen del i planeringen av trakasserier som pågår. Jämförbart är Milgrams experiment med auktoritetsstyrning som bygger på spridning av ansvar, avlägsenhet från offret och svaga karaktärer. Min jämförelse bygger på förövarnas konstruerade avlägsenhet och grupptillhörighet som innebär att brottslingarnas svaga karaktärer blir tydliga i närheten av ett auktoritärt ledarskap.

Enligt Milgrams auktoritetsstudier visar mer än 65 procent av personerna i undersökningen lydnad mot en auktoritet som gick långt utöver egen personlig uppfattning om vad som var rätt och fel. Med rätt auktoritetsstyrning kunde man skada en person man känner.⁴¹ Jag vill belysa detta experiment som del av mina teoretiska utgångspunkter, när studien behandlar hur innovatörer i flera avseenden blir motarbetade av personer som redan har en upparbetad relation till innovatören. Brottsförövarna får stöd för att bruka auktoritetsvåld ”*eller lagmässiga övergrepp med hänvisning till dennes lojalitet för en specifik grupp*”.⁴² Det kan inbegripa tidigare arbetskollegor, vänner eller t o m personer som har direkt koppling till eller ingår i brottsoffrets familj.⁴³

Antropologin ger teorin om bedrägeriet den etiologiska bakgrunden i form av överordnade normers påverkan mot individen (strukturalism) och flockbildningens evolutionära betydelse för utvecklandet av vi-mot-dom känsla hos en sammansatt grupp och dess betydelse att rättfärdiggöra individens laglighet eller lagmässiga övergrepp med hänvisning till dennes lojalitet för en specifik grupp (interaktionism).⁴⁴

Alalehto har genom boken ”Bedrägeriets natur” synliggjort att evolutionsläran är av stor betydelse för att man teoretiskt och logiskt skall förstå sambanden mellan orsak och handling. Alalehtos resonemang om vad upprinnelsen är och vad som framkallar människans drift att genomföra ekobrottsliga gärningar återspeglar en del av evolutionens naturliga förlopp. Han menar att det är människans naturliga jaktinstinkt och aktiviteter för flockens överlevnad, som är en del av orsaken till bakomliggande beteendeförklaring. Synsättet om bedrägeri som mekanism är enligt Sutherlands kriminologiska teorier av interaktionistisk

³⁹ Sutherland (1949)

⁴⁰ Syren (2004)

⁴¹ Nissani (1990)

⁴² Alalehto (2007, S 195)

⁴³ Syren (2004)

⁴⁴ Alalehto (2007, S 161)

art, t ex teorin om neutraliseringstekniker etc, tycks få stöd i neo-darwinismen, i det att individens identitet och socialisation via mindre primärgrupper löper parallellt med evolutionsteoretikernas tankegång.⁴⁵

...individens identitet och socialisation via mindre primärgrupper löper parallellt med evolutionsteoretikernas tankegång att individen solidariserar sig med en mindre primär grupp i syfte att stärka sin reproduktionsförmåga, genom att uppträda lojalt och konformt mot den primära gruppens värderingar.⁴⁶

Att få inneslutas i en grupp är också ett sätt att råda bot på att inte hamna i situationen av att riskera destruktiv konflikthantering och motstånd. Negativa grupperfarenheter kan rota sig djupt.⁴⁷ Det är också en bakomliggande faktor för varför människan är beredd att anpassa sig till gruppen,⁴⁸ även om det innebär att den etiska kompassen försvinner. Anpassningen blir avgörande för acceptans och överlevnad. Utvecklingen blir starkare om konformitet och lojalitet inom gruppen utvecklas med stöd av gemensam kommunikation av symboler, språk och normer för uppträdande.⁴⁹ Samhörigheten blir central för att skapa en trygghetskänsla.

Med teoretiska referenspunkter från Sutherlands manschettbrottslighet och Alalehtos evolutionslära, så är förhållningssättet från genomförd forskning på området att ekonomisk brottslighet inte går att förhindra helt, men den går att reducera i omfattning. För att uppnå balans och skapa jämviktförhållanden krävs det en stark ekonomisk struktur och regleringssystem för rättigheter och skyldigheter. Ökad exponering mot marknaden med statlig inblandning är ett sätt att skapa förutsättningar så förlikning går att uppnå i större omfattning.

2.3 Mental teori

En person med olovliga intressen och motiv samt emotionell intelligens observerar vad andra ser och hur andra uppfattar innovatören, så att det inte blir uppmärksammat vad personen egentligen har som slutmål.⁵⁰ Mental teori (theory of mind) används frekvent vid strategier för ”Kill the Inventor” som sitt slutmål. Tillvägagångssättet kan fördelas i fem steg: (1) Jag vill att du skall tro (2) att det du ser är en oskyldig handling (3) men i själva verket är det ett bedrägeri mot dig (4) som inte jag vill att du skall avslöja (5) genom att jag försöker uppträda oskyldigt.⁵¹

⁴⁵ Alalehto (2007, S 195)

⁴⁶ Ibid

⁴⁷ Svedberg (2003)

⁴⁸ Ibid

⁴⁹ Berglund (2000)

⁵⁰ Alalehto (2007)

⁵¹ Ibid

Handlingarna kräver inlevelse, empati och självreflexivitet oaktat om målet är att hjälpa eller som i detta fall att stjälpas en person. Flertalet personer är oftast trevliga i inledningen när en relation byggs upp. Det är först när personer ställs under hård press eller när det finns förväntningar på vederbörande som detta handlingsmönster kan förändras. Ett manipulativt spel inleds även i de fall som individen ser möjligheter till egen vinning för sitt handlande.

2.4 Evolutionsläran

En sänkt innovatör har sällan mental kraft för att följa upp alla klandervärda handlingar, som skulle kunna brukas till innovatörens fördel. *”Tävling utgör en legitim form av ritualiserad aggression mellan deltagare som syftar till att skilja agnarna från vetet där segrare hyllas och förlorare förminskas t o m stigmatiseras”*.⁵² Människans jaktinstinkt kan vara relevant att relatera till när vi ensidigt ser till hur människor i grupp kan bete sig.

När förflyttas en människas medvetande från ett civiliserat samhälle till en jaktinstinkt grundat på olika emotionella grundfundament som präglar individens person? I detta subtila gränsland genomförs merparten av brotten inom det Alaletho relaterar till stammen, dvs inom bolaget. Eller är vår aktiebolagsordning endast ett verktyg för den ekonomiskt starkaste parten i ett avtalsförhållande? Då är i teknisk mening varje innovation i regi av ett aktiebolag, som erhåller riskvilligt kapital en plattform och ett offer för de presumtiva manschettbrottslingarnas välvilja att fullborda sina åtaganden. *Grundformen för detta beteende menar jag återfinns i det jaktbeteende som präglat jägarsamhällenas interna tävlan inom stammen och konkurrensförhållanden mellan stammarna*.⁵³ För ekonomiska kraftmätningar tillämpas denna återgång till jägarsamhället för utveckling och positionering.

Strävan efter konformitet är en naturlig utgångspunkt att avgöra när någon bryter mot preskriptiva regler på ett sådant sätt att detta missgynnar den andre i utbytet. Avvikelse från dessa regler utgör därför ett brott mot en legitim rätt, och den förfördelade har rätt att utdela någon form av sanktion.⁵⁴

Villkoren gäller under förutsättning att utbytet mellan de två parterna inte är flyktig. Den är återkommande och givaren har ett minne av den andres motprestationer.⁵⁵

⁵² Alaletho (2007)

⁵³ Ibid

⁵⁴ Alaletho (2007, S.173)

⁵⁵ Alaletho (2007)

Stalking är ett begrepp för förföljelsesyndrom i form av upprepade handlingar. Begreppet behandlas med stöd av Syréns bok ”Smygande hot”.⁵⁶ Hon beskriver hur manschettbrottslingar upprätthåller sina övergrepp med fler brott som påföljd. Det legitimerar deras fortsatta rätt till bekräftelse från marknaden, eftersom de ofta har vunnit sitt anseende på någon annans bekostnad. Stalking som konsekvens och i organiserad form där flera aktörer medverkar täcks inte genom svensk lagstiftning. Det har tillkommit en lag mot stalking, men den täcker inte brottsoffer som blir förföljda i organiserad form och där det finns flera aktörer inblandade. De har ofta kommersiella förevändningar för sitt handlande. Jag kommer därför inte beröra lagstiftning på området närmare i följande stycken.

2.5 Begrepp inom grupp psykologin

Några sociologiska begrepp i detta sammanhang och som har direkt inverkan på området manschettbrottslighet är subkultur, normbildning, avvikare, makt, gruppidentitet.

Begreppet subkultur återspeglar hur en grupp individer skapar en egen kultur och egna former för interaktion inom gruppen. Varje gruppmedlem verkar härefter utifrån att öka sin egen status och tillhörighet till den utvalda gruppen. Subkulturer återfinns i flera kriminella kretsar. Det finns såväl i de mest primitiva brottsliga sfärer, t ex i Lalanders bok ”Hela världen är din”⁵⁷ vilken handlar om unga heroinister, som skapar sin subkultur. I de mest privilegierade sfärer konstrueras också subkulturer, men på andra villkor som blir synliggjorda och normbildande inom gruppen som verkar för manschettbrottslighet .

Skillnaden är formen för vad som är legitima gruppnormer och därtill statushöjande aktiviteter inom gruppen. I min studie tar jag fasta på Alalehtos evolutionslära⁵⁸ och Sutherlands fokus på normförskjutning inom ramen för manschettbrottslighetens beteendevetenskap.⁵⁹ Normbildning är konsekvensen vid etablering av en subkultur, vilket åberopas av Sutherland.⁶⁰ Framkallandet av en avvikare stärker subgruppens medlemmars gruppidentitet och rättfärdighet. Behovet av att ha en motpol till den egna gruppen⁶¹ stärker vi-känslan och därmed gruppidentiteten för normbildning.

⁵⁶ Syren (2004)

⁵⁷ Lalander (2001)

⁵⁸ Alalehto (2007)

⁵⁹ Sutherland (1949)

⁶⁰ Ibid

⁶¹ Ibid

Begreppet avvikare berör här brottsoffret, dvs innovatören som får genomgå ett samhällstekniskt trauma med påtryckningar från ett antal olika grupperingar. Flera får successivt ekonomiska och prestigemässiga vinster av att upprätthålla bilden av innovatören som en avvikare. Påföljder av stämplingsteorin kan bli stigmatisering och en direkt dehumanisering,⁶² dvs man skapar med lätthet över tid en skev syn på innovatören. Denna blir så avvikande att upphovsmannen personifierad t o m saknar alla kvaliteter tillika egenskaper, som kan återfinnas bland de människor vilka tillhör de utvalda.

Begreppet makt är genomgående i hela uppsatsen och fokuserar i huvudsak på ekonomisk makt och psykologisk krigsföring. Sutherland återger exempelvis hur högre tjänstemän missbrukar sin maktposition för egen vinning.⁶³ Detta åtföljs alltför ofta med ett visst erkännande inom den gruppnorm som bildas affärsmän emellan förutsatt att brottet ej kan styrkas eller upptäckas.

Begreppet gruppidentitet beskrivs av Sutherlands⁶⁴ relation till hur högre tjänstemän och personer i de högre finansiella kretsarna relaterar med lätthet till varandras identitet. Det finns en hårfin gränsdragning mellan vad som är tillåtet och det olagliga arbetsfältet. Detta inkluderar att manschettbrottslighet i viss form anses legitim om den inte går att bevisa. Detta stärker gruppnormen.

Den teoretiska referensramen bygger på kvalitativa data som blandar intervju-material och teorier med fokus på styrmekanismer inom området, makt, gruppidentitet, statusskydd och evolutionsläran. Alalehtos mentala teori och stöd i evolutionslärans grunder,⁶⁵ Milgrams experiments belysning av auktoritära ledares förmåga att framkalla svaga karaktärer,⁶⁶ samt Sutherlands definition av manschettbrottslighet⁶⁷ är alla komponenter i en akademisk beskrivning av ekonomisk brottslighet och dess påföljder. Manschettbrottsligheten har olika sidor och de konsekvenser som följer med denna brottsrubricering återges med referenspunkter i teorin.

⁶² Durkheim (1983)

⁶³ Sutherland (1949)

⁶⁴ Ibid

⁶⁵ Alalehto (2007)

⁶⁶ Nissani (1990)

⁶⁷ Sutherland (1949)

3. METOD

3.1 Metodologiska utgångspunkter

Den här studien utgår från dokumentgranskning om patentmål och ekonomisk brottslighet. Kvalitativa intervjuer har genomförts med innovatörer till patenterade innovationer som blivit brottsoffer. För att ge mer substans åt underliggande kvalitativa data har det parallellt utförts intervjuer med personer som i sitt yrke har en branschrelation till innovationer. Studien genomförs med en induktiv ansats. Observationer och resultat bekräftas med stöd i tidigare definierade teorier såsom evolutionsläran, white collar crime och mental teori.

Kvalitativ metod är bruklig när forskare försöker fånga upp de subjektiva signaler och åsikter som informanterna vill förmedla.⁶⁸ Den kvalitativa ansatsen i den här studien är att undersöka och genomföra en form av konsekvensanalys för framstående innovatörer, vilka inte fullt ut tagit hänsyn till det maktspel som uppstår i samma stund som deras innovation får ett bevisat kommersiellt värde. En kvalitativ ansats väger in hur man skall karaktärisera något – hur man skall gestalta det.⁶⁹ Om man istället använt en kvantitativ studie hade fokus hamnat på varför med stöd av mätbara data istället för att beskriva hur en situation uppstår.⁷⁰ Valet av kvalitativ metod handlar om att uppsatsen skall kunna skildra verkliga händelser i ett sammanhang där frågeställningen om varför inte alltid går att förklara med enkla svar.

I intervjuarrollen bör man vara väl insatt i ämnet för att kunna fokusera och observera informantens tonfall och kroppsspråk. Det är viktigt att kunna fånga djupet i det som verkligen sägs för att kunna göra en helhetsbedömning. Informantens språk inbegriper både verbalt vad som sägs och därtill adderar man till uttryck mellan raderna i sin tolkning.⁷¹ Det centrala i att bruka en kvalitativ metod är att finna de kategorier, beskrivningar eller modeller som bäst beskriver fenomen eller sammanhang i omvärlden.⁷² Det krävs en fördomsfri ansats.

⁶⁸ Patton, (2002)

⁶⁹ Larsson (1986)

⁷⁰ Bryman (2002)

⁷¹ Kvale & Brinkman, (2009)

⁷² Larsson (1986)

3.1.1 Förförståelse

Man påverkas alltid av tidigare erfarenheter oavsett ansträngningar om objektivitet.⁷³ När denna studie tar form finns det redan en klar bearbetning av tidigare och aktuella data för återbruk. Det finns således upparbetad förförståelse hos mig som ansvarig för analysen såsom tidigare innovatör och entreprenör på en riskkapitalmarknad. Parallellt med dessa studier pågår ett professionellt arbete för att etablera en Europastrategi till förmån för en reglering på en oreglerad marknad för innovationer.

3.2 Val av metod

3.2.1 Dokumentanalys

Studien utgår från kvalitativa data och tidigare forskning på området. Datainsamlingen är till viss del hämtad från en statligt finansierad studie för ”Statens Patentpartner Sweden AB”.⁷⁴ Denna dokumentgranskning har en bredd i jämförbara projekt för att validera studiens kvalitativa data. Sutherlands hypotes om white collar crime⁷⁵ har valts som empiri i relation till flera av de grupperingar som återfinns i analysen. Bakomliggande fakta vid studiens datainsamling har hämtats från dokumentation och intervjuer med patentbyråer, enskilda innovatörer och etablerade organisationer såsom Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Uppfinnarkollegiet, Svenska Uppfinnarföreningen (SUF), Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), samt Sveriges Riksdag och Lunds universitet m. fler.

Dokument och litteraturgranskningen är omfattande och har inneburit översyn av riksdagsmotioner såväl som tidigare genomförda rapporter på området, samt återkoppling till enskilda fall, vilka varit utsatta för subtila ekobrott. Vid en dokumentanalys kategoriseras olika dokument till olika grupperingar.⁷⁶ Man skall skilja mellan personliga och officiella dokument. Förutom denna distinktion görs även en bedömning av den aktuella dokumentationens kvalitet för samhällsforskningen. De fyra kriterier som förordas är autenticitet – äkta material med otvetydigt ursprung; trovärdighet – material utan felaktigheter och förvrängningar, representativitet – material som är typiskt för sin kategori och slutligen meningsfullhet – material som är tydligt och begripligt.⁷⁷ Dessa

⁷³ Sjöström (1994)

⁷⁴ Palmgren, (2011)

⁷⁵ Sutherland (1949)

⁷⁶ Bryman (2002)

⁷⁷ Ibid

kriterier har varit min utgångspunkt när jag valt underlag för studien. Övrig information har sammanvägts till det samlade resultat som studien visar.

3.2.2 Kvalitativa intervjuer och urval

De intervjuer som genomförts i direkt anslutning till denna studie och bakomliggande fakta resulterar i konsekvensanalyser. För att på ett kvalitativt plan studera händelseförlopp, så är det enda som förenar dessa innovatörer att de har patenterade innovationer. Alla har fått erkännande från marknaden och blivit lönsamma. Innovatörerna har fått frågor utifrån vissa ramar för en egen intervjuguide med teman som fokus.⁷⁸

Enligt Patton kan en intervjuguide brukas till stöd för arbetet, när problemformuleringarna är definierade från början.⁷⁹ Studiens intervjuguide har definierat tre teman, vilka med stöd av tidigare dokumentgranskning har påvisat påtaglig betydelse. 1. Patentprocess, 2. Stalking/ andra kränkningar, samt 3. Hur gå vidare/ Framtidsplan (se Bilaga 2). Denna avgränsning utgår från en befintlig bakgrundskunskap för studiens fullständiga genomförande. Upplägget är en semi-strukturerad intervjuguide,⁸⁰ som har förhållandevis specifika teman. Intervjuaren har en stor frihet att utforma frågorna på eget sätt. Resultatet presenteras i summerande situationsanalyser.

Personer i branschen vilka aktivt jobbar för att främja innovationer i Sverige och personer som är verksamma aktörer utanför Sverige har fått redogöra för sin roll. En nulägesanalys har diskuterats som präglar politik, såväl som aktivt förändringsarbete. Branschspecifika personers berättelser har sedan analyserats under friare former utan stöd av intervjuguide, när alla kommer från olika positioner. Personer med olika bakgrund har berikat studien som helhet.

Mina informanter kan klassas i tre kategorier:

1. Okända brottsoffer 7 personer
2. Kända brottsoffer 3 personer
3. Branschrelaterade personer 8 personer

Urvalet av informanter som återkopplades till denna studie bygger på ett fokus riktat mot brottsoffrens självupplevda historik och pågående processer. För att ge läsaren en tydlig bild finns tre personer som valt att själva träda fram och beskriva vad som har hänt. Två av dessa återges mer i detalj, dvs Dr. Håkan Lans, och M.D. Johan Ullman som beskrivs utifrån sina egna historier. Den

⁷⁸ Patton (2002)

⁷⁹ Ibid

⁸⁰ Bryman (2002)

tredje personen John Mitchell används i denna rapport utifrån sin roll att arbeta konstruktivt på en internationell arena för att hjälpa andra med samma utmaning, dvs hantera patenttvister. Dessa tre samt resterande sju har till del eller som helhet svarat på frågeställningarna enligt intervjuguiden (se Bilaga 2).

Intervjusituationen genomfördes enskilt för att personerna skulle kunna tala fritt. Med stöd av egna anteckningar samlades faktaunderlag in för att kunna fullborda en kvalitativ analys, vilken redovisas i resultatet under rubriken Nedbrytningsprocessen av en innovatör med tillhörande stycken.

3.3 Bearbetning och analys

Bearbetningen av analysmaterialet har genomförts genom klassificering och kategorisering av data. Data för återbruk och nyinsamlat datamaterial med stöd av egna anteckningar har brukats som underlag. För att få ett brett material har data återanvänts från en tidigare utförd utredning. Faktaunderlaget har ändå sammanvägts för studiens helhetsperspektiv. Kategorisering av grupper åskådliggörs medvetet utan närmare detaljer av data. Dessa detaljer kan annars leda vidare till vilka brottsoffer som återspeglas i rapporten. Data har behandlats och därefter förstörts i sin helhet för att skydda de brottsoffer som inte vill återfinnas med sina namn i rapporten. Istället har kategori 1 till 3 fått beskriva de grupper som berörs i analysen. Ställt i relation till grupperna 1 till 3 beskrivs nedbrytningsprocessens olika steg och därtill vilka steg/händelser som berör vilka målgrupper.

3.4 Etik

Tillämpning av forskningsetiska principer från Vetenskapsrådet har varit viktigt för att påtala att deltagande är frivilligt och anonymt.⁸¹ Vetenskapsrådets fyra krav (URL1) Informations-, samtyckes-, konfidentialitets- och nyttjandekravet har beaktats för nyinhämtat material. Samma princip brukades även i tidigare studie avseende information om anonymitet och frivillighet utan vidare upplysning avseende relationen till Vetenskapsrådets principer.

Två mer mediala aktörer har sagt ja till att framträda med namn för att ge denna sakfråga ansikten i form av verkliga brottsoffer och dess konsekvenser. Studien har givit personerna Dr. Håkan Lans och M.D. Johan Ullman särskild plats för att med stöd av deras detaljer beskriva delar av bakomliggande fakta för läsaren. De fundamentala principerna som gäller för svensk forskning omfattar

⁸¹ www.vr.se

frivillighet, integritet, konfidentialitet och anonymitet. Dessa punkter blir centrala för att analysen inte skall inkräkta på privatlivet eller att det skall uppkomma någon skada för de medverkande.⁸²

Starka företrädare för såväl stora som små organisationer återges med namn för att ge hela rapporten en tydlighet och legitimitet för tredje part som läsare.

Vid intervjutillfällena har inte ljudupptagning tillämpats, när stor del av informativa fakta har inhämtats i skriftlig form. Till detta har även egna anteckningar använts som underlag för analysen.

Patentprocesserna återfinns väldokumenterade och intervjumaterialet berör kategorierna 2. Stalking/andra kränkningar och 3. Hur gå vidare/Framtidsplan. Valet av att inte använda mig av ljudupptagning för dessa intervjuer är min dubbla roll som ansvarig för denna studie tillika yrkesmässigt involverad i en omfattande plan som kan påverka delar av informanternas framtid.

3.5 Kvalitetskriterier

Studiens validitet omfattar rapportens giltighet och styrka, dvs har man uppnått målet att undersöka vad som avsågs med den kvalitativa studien?⁸³ Hur varje enskild innovatör beskriver sin situation är var för sig unik, men det som förenar flertalet är mönstret som kommer igen. Parterna som kränker innovatörerna påminner alltjämt om varandra. Tillvägagångssätt för att kränka innovatörer har i flera fall ett återkommande mönster. Dessa beteendemönster går tillbaka till evolutionsläran och är oberoende av tid. Mönstren kan ställas i relation till en situationsanalys i ljuset av den omgivande kontexten, vilken ofta har liknande karaktär. Mätning är inte det främsta intresset för kvalitativa forskare, utan validiteten påverkas av varje enskild betraktelse som verifierar helheten.⁸⁴ Detta innebär att studien i sin helhet har en hög reliabilitet och detta tack vare samtliga informanternas bidrag till helheten.

De kvalitativa data som samlats in har sökt stöd i såväl litteratur som en övergripande kategorisering i tre grupperingar. En tydlig nedbrytningsprocess har beskrivits för att återge ett helhetsperspektiv på beteendemönster.

Studien har genomgående präglats av strävan efter hög kvalitet, detta har gjorts utifrån Brymans kvalitetskriterier, tillförlitlighet, pålitlighet, överförbarhet samt konfirmering.

⁸² Bryman (2002)

⁸³ Kvale & Brinkmann, (2009); Bryman, (2002)

⁸⁴ Bryman (2002, S 257)

Tillförlitligheten och pålitligheten förtydligas i studien genom de informanter som själva har ställt upp med att offentliggöra sitt material, vilket sedan återspeglas med stöd i litteraturen. Överförbarheten förtydligas genom analys och diskussion utifrån den kategorisering som beskrivits. Konfirmering återges delvis med hänvisning till delar av de bilagor som följer med i uppsatsens material.

Frågeställningar (se Bilaga 2) har brukats med viss frihetsgrad och anpassats relaterat till situation och brottsoffrets utgångspunkt. Frågeställaren har en förståelse för informanterna, vilket kan ge upphov till vinklade svar å ena sidan, men å andra sidan kan det medföra att öppenheten mot frågeställaren är större än vad den skulle varit om den bakgrunden inte fanns. Olika tolkare kan uppnå olika resultat från samma material.⁸⁵ Det är av vikt att reflektera över hur mycket forskarens insikt i problemställningen påverkar studiens utfall. För att motverka detta har jag förutom stöd från handledaren vid universitetet sökt stöd i SUFs egna studier, vilket ökar studiens validitet.

3.6 Metoddiskussion

Metoden skall vara ett redskap för att komma fram till de mål som uppsatsen vill förmedla och främst besvara definierade frågeställningar som återges i beskrivningen av syftet.⁸⁶ Det vetenskapsteoretiska förhållningssätt som har tillämpats är av kvalitativ art. Jag har valt att skriva en kvalitativ studie och återge mina resultat i en kombination av intervjudata och tolkningar av litteraturstudier som redskap. Resultatet av intervjuer kan variera mycket beroende på hur, var, till vem och på vilket sätt frågorna ställdes.⁸⁷ I största möjliga utsträckning försökte jag ge den givna kontexten ett liknande sammanhang för samtliga informanter, med undantag för John Mitchell. Han hade ett parallellt utgångsläge med dubbla roller. Innovatör till en innovation i världsklass med egna erfarenheter av patenttvister och rollen som operativ på marknaden, som vill förändra villkoren för brittiska innovatörer.

Man kan anse att jag genomfört en induktiv ansats när grunden för empirin finns i de insamlade fakta som jag granskat. Till genomförd dokumentgranskning samt intervjuer med stöd av en intervjuguide kan tillfogas relevant litteratur som stöd för egna slutsatser.⁸⁸ Kombinationen av att använda litteratur och därtill fördjupa mig i en målgrupp som upphovsmän till patenterade innovationer har givit studien en tydligt definierad problembild.

⁸⁵ Kvale (1997)

⁸⁶ Holme & Solvang (1997)

⁸⁷ Bryman (2002)

⁸⁸ Patton (2002)

De personer som återges med citat är människor som jag personligen har en dialog med i mitt yrkesliv och därför har jag träffat flertalet av personerna vid upprepade tillfällen. Urvalet av personer bygger på det breda perspektiv som då kan återspeglas i studien. Innovatörerna M.D. Johan Ullman och Dr. Håkan Lans är båda personer, där jag engagerat mig yrkesmässigt, för att uppnå designade konfliktlösningar. Min insyn är i flera avseenden större än vad jag annars hade kunnat få som student. Min arbetsmetodik för genomförandet har varit att söka efter gemensamma nämnare och återge dessa konsekvenser genom litteraturstöd för manschettbrottslighet och evolutionslära. Allt sammanfattas i en resultatanalys, som beskriver nedbrytningsprocessen för en innovatör och vad dessa kan ha gemensamt. Slutlig diskussion hålls som en öppen analys utifrån hur man skulle kunna hantera framtiden.

För att erhålla ett nutidsperspektiv på mina frågeställningar har jag medverkat vid två sammankomster via SUF och dessutom träffat flera av branschens olika företrädare genom flera intervjutillfällen. Utgångspunkten var att kunna få information och återge en nulägesanalys av politiska frågor och information från marknaden.

Med material för dokumentgranskning, litteratur och intervjuer, så har jag fått en bredd i min studie. Härefter genomfördes kategorisering och ett tydligt resonemang mot bakgrund av den redan upparbetade förförståelsen inför studien. Kategoriseringen har brukats i syfte att få läsaren invigd i de olika innovatörernas givna kontexter och att upprätthålla informanternas integritet för att leva upp till studiens etiska krav.

Jag har medvetet undvikit tabeller eller dylika diagram för att inte ”röja” detaljer i respektive brottsoffers problembild. Hade diagram brukats, så innebär det ett behov av förtydligande sammanställningar av respektive intervju som t ex definierar nivåer och former av trakasserier för de 10 informanterna som är brottsoffer. Det hade då kunnat ge läsaren en synlig och betydligt tydligare bild av vilka kategorier som drabbas av vilka brott osv. Undvikande av detta medför en ökad säkerhet för informanterna där flera fortsatt har pågående problem i sin vardag.

4. RESULTAT

4.1 Dr. Håkan Lans – Innovatör i världsklass

En större marknadsaktör säljer en patenterad produkt utan att betala licensavgifter. Betalningen sköttes de första åren innan produkten blev lönsam, men när det uppstod en stor efterfrågan och orderingången blev större upphörde licensintäkterna. Marknadsaktören vet att brottsoffret inte har råd att driva fler långdragna tvister och har därmed ingen större intention till att fortsätta att betala. Det inleddes en förundersökning i form av en brottsutredning mars 2010.⁸⁹ Den fick inte annat än små rubriker januari 2011, men pga av förövarens marknadsdominans, så avbryts brottsutredningen⁹⁰ i samma stund som man meddelar att det finns ingen intention från förövaren att bidra till att stämma andra aktörer på marknaden, som kränker både licensgivarens och producentens rätt till ersättning. Detta medför att brottsutredningen läggs ned och konflikten mellan licensinnehavare/innovatör och producent kvarstår i samma form.

Nu återstår det fria valet för den svagare marknadsaktören att stämma producenten, vilket medför stora kostnader. Det är fortsatt en öppen fråga huruvida en stämningsansökan skall inlämnas. Samtidigt pågår arbetet genom utomstående att designa en konfliktlösning, som bör bli tillfredställande för båda parter. Parallellt jobbar enskilda personer med en mer fientlig agenda för att överta rättigheterna i takt med att man kan räkna bort innovatören.

Så kom hans uppfinning att spela en avgörande roll för all världens sjöfart. Och än idag kämpar han för att få betalt från de företag som använder hans uppfinning. Det har givit vissa intäkter, men de har inte täckt mer än tio procent av kostnaderna. Jag har satsat 30 år, och inte fått en krona för mitt arbete.⁹¹

Dr. Lans har med stöd av en större investmentbank stått för alla utvecklingskostnader för sitt navigationssystem, som har en dubbel världsstandard. Sedan 2003 har detta bara kostat pengar och han har fått lägga all sin vakna tid på att hantera rättsliga tvister. Det har kostat över hundra miljoner kronor för de sammanlagda tvister han har genomlevt för både navigationssystem och färggrafik.

Vid en intervju med Dr. Håkan Lans så ger han en helhetsbild för att jag skall få perspektiv på varför han fortsätter. Han kommer sedan till slutsatsen att han

⁸⁹ Ingblad F. (2010, 30 mars)

⁹⁰ www.affarsvarlden.se

⁹¹ Sundberg S., Stoltz C., (2011, 3 december) Lans kamp, ICON S. 94

aldrig mer kommer att driva ett utvecklingsprojekt och refererar även till andra som kontaktar honom. Mina mötesanteckningar återges enligt nedan:

Det är väldigt många som ringer till mig, som själva har fått problem med ersättning eller stora förluster i form av att någon kapat utvecklingen. Det är alldeles för vanligt att duktiga personer som har lagt hela sin vakna tid på nyutveckling av projekt råkar ut för att andra kapar deras datorer eller på annat sätt får tag i värdefull information. Tänk dig själv att bli av med flera års forskning på en eftermiddag utan möjlighet att föra detsamma i bevis.⁹²

Dr. Lans hade fler miljardprojekt i sin byrålåda där han aldrig får vara del i att fullborda sina handlingar. Hur många fler projekt gick vi miste om? Om vi kan estimerar förlusten av färggrafiken till miljarder på en klåpare⁹³ – vad blir då den totala kalkylen om vi inräknar samtliga innovationer, som kan tillgodoräknas Håkan Lans. *”Min tid skulle egentligen ägnats åt ett annat väldigt spännande projekt. Uträkningarna för projektet genomförde jag vid 30 års ålder, dvs innan navigationssystemet.”*

Utvecklingsprojektet skulle hanterats av Dr. Lans tillsammans med några andra personer. Dessa människor har inväntat hans möjlighet till att medverka i flera år, men det har gått så långt att Håkan Lans har fått avsäga sig sin egen nyutveckling. Dr. Lans har lämnat projektet vidare till eftervärlden och andra huvudmän. *”Jag börjar bli för gammal för fler stora projekt”.*⁹⁴

Dessa referat ur mitt samtal med Håkan Lans sammanfattar det mesta utifrån dagens situation. Ett land som Sverige måste fundera allvarligt över hur vi tillvaratar personer med en extraordinär kapacitet. Det finns fler personer än Dr. Håkan Lans. Det som gör honom unik är att han valt att driva sina tvister i mål. De flesta i hans situation ger upp mycket tidigare. Den amerikanska rättsprocessen om färggrafiken har en dokumentation som uppgick till 127 000 sidor avtalstext. Är detta rimligt att hantera utan rättsskydd?

Den 8 november skriver Dagens Industri om en *”Delseger för Håkan Lans”*.⁹⁵ Domstolen sa nej till datorjätten Gateway och deras fordran på 11-miljoner kronor för advokatombudsavgifter. (En konstruerad tvist för att inte tvista om sakfrågan). Svea Hovrätt⁹⁶ slår fast att man måste behandla den bakomliggande tvisten om Lans färggrafikpatent. Med stöd från justitiekanslern bekräftades att hans rättsfall anses vara av extraordinär betydelse för Sverige och Lambertz återger: *”Låt bli att betala. Du har helt enkelt rätten på Din sida.”*

⁹² H. Lans, (Intervju 2011, 12 december)

⁹³ Lambertz (2007, 25 juni)

⁹⁴ H. Lans, (Intervju 2011, 12 december)

⁹⁵ Strandberg H, (2010, 8 november) Delseger för Håkan Lans, Dagens Industri, S 14

⁹⁶ Svea Hovrätt (2010, 5 november) Dom Mål nr T 6639-09

Det saknas idag en brygga för juridiska tvister som behöver hanteras över nationsgränserna.

97

Justitiekanslern Göran Lambertz granskade Dr. Håkan Lans tvistemål angående Gateway-målet. Han bekräftade följande till Håkan Lans via mail, (se Bilaga 3).

Bär huvudet högt, det är det viktigaste av allt. Du har kvar all Din värdighet, för såvitt jag kan se har du inte gjort någonting fel utan är ett offer för klåpare och kanske bedragare. Du borde inte låta det röra dig i ryggen utan visa att Du står över sådant.⁹⁸

Komplikationen med den här formen av rättsfall är att nu när frågan åter har lyfts för att ge Dr. Håkan Lans upprättelse bör han inte resa till USA. År 2010 intervjuades Göran Lambertz av Dagens Industri angående mailet:

Till Dagens Industri säger Göran Lambertz. ”Min bedömning är att den amerikanska rättvisan inte hade fungerat, och att Håkan Lans har råkat illa ut och blivit offer för klåpare.” **Skall du bedöma det?** ”- Ja det är mycket vanligt att en dom i ett land inte kan verkställas i ett annat eftersom vi har olika system.”⁹⁹

Gateway som strax innan målet i Svea Hovrätt bytte namn till Acer valde att överklaga domen till högsta domstolen i Sverige, angående ersättning för rättegångskostnader. Den 13 januari 2011 fastställer högsta domstolen i Sverige att: ”Högsta domstolen har gått igenom materialet och funnit att det inte har kommit fram skäl att meddela prövningstillstånd.”¹⁰⁰ Med förtydligande text innebär detta att HD fastställt att amerikanskt rättssystem inte gäller i Sverige.

⁹⁷ Bildkälla Googlebilder

⁹⁸ Lambertz (2007, 25 juni)

⁹⁹ Strandberg (2010, 9 april) HD-domare ger Lans stöd i patentkampen, Dagens Industri, S12

¹⁰⁰ Högsta Domsolen (2012, 13 januari) HD Dom Mål nr T 5604-10

4.2 M.D. Johan Ullman – Innovatör med högt marknadsvärde

Det finns ett brottsoffer i Sverige som aktivt valt att gå ut i media och beskriva vilka övergrepp han och hans familj fått utstå. Johan Ullman är i grunden läkare och har tagit fram ett flertal innovationer inom ergonomiskt riktiga produkter. M.D. Ullman lämnade in en anmälan till Ekobrottsmyndigheten 12 juli 2010,¹⁰¹ tillskrivit Justitieministern¹⁰² och medverkat i SVT/Uppdrag granskning.¹⁰³ ”Kill the Inventor” är samlingsbegreppet som tillämpas av de företag och/eller investerare som satt i system att förgripa sig på innovatörens rättigheter. Metoderna skiljer sig endast i detaljerna medan huvuddragen är väldigt lika. Johan Ullmans fall är ett väldokumenterat exempel på hur ett fåtal investerare med hög status kan kasta omkull svensk rättsordning och göra en enskild medborgare rättslös.

M.D. Johan Ullmans misstag var att signera ett avtal med en skiljedomsklausul. Hans investerare har systematiskt agerat för att fullborda en företagskapning av patent och upphovsrätter för att driva detsamma i egen regi.

104

I brevet till Justitieministern uttrycker Johan Ullman följande:

De mest produktiva uppfinnarna är sedan länge och för många år framåt helt förhindrade att uppfinna, genom att de är upplåsta i ändlösa okynnesprocesser som drivs av predatorföretag. Undertecknad har efter att ha utsatts för grova bedrägerier och grov förskingring lurats och tvingats in i en skiljeprocess och där helt saknat möjlighet att föra egen talan.¹⁰⁵

¹⁰¹ Norlén A, Engbom A, Anger S, (2010, 12 juli)

¹⁰² Ullman J, (2010, 16 december)

¹⁰³ SVT (2011, 9 mars) Uppdrag granskning

¹⁰⁴ Bildkälla googlebilder

¹⁰⁵ Ullman J, (2010, 16 december)

Syftet med hela förfarandet var att komma över Ullmans patent genom att försätta honom i konkurs. Han är sedan 5 år försatt i personlig konkurs och kommer enligt besked från Tillsynsmyndigheten kunna förbli i personlig konkurs under decennier framåt. Familjen Ullman har idag startat ett nytt bolag. Samtidigt får de lägga stor del av sin aktiva tid på att bemöta rättsprocesser från historiken. Det förenade med detta har inte varit ovanligt. En så enkel handling som att få ta del av sin egen bokföring har inte kunnat ske utan särskild begäran över tingsrätten och inte ens då kunde familjen Ullman få se allt som hänt.

Man fann bl a att det finns underlag för grovt bokföringsbrott och ändå väljer familjen att avstå från att anmäla detta till Polismyndigheten, eftersom Ekobrottsmyndigheten har avböjt att hantera ärendet. Johan Ullman är rädd för andra rättsliga återverkningar som kan drabba familjen.

Den här formen av aktörer är väldigt finurliga när det gäller att konstruera brott som inte finns. Om fler sådana påföljder skulle uppkomma, så får M.D. Ullman bara fler problem.

Johan Ullman har haft ett stort stöd genom sin familj under hela perioden som idag uppgår till nio år. Tvisten med riskkapitalisterna fortgår. Trots utfästelser i TV programmet Uppdrag granskning om att de inte avsåg att driva familjen ur hus och hem genom fler tvister, så har de stämt Johans hustru för att hon efter bodelning inom äktenskapet står skriven på parets bostad. Detaljer är i detta avseende överflödiga när principen är tydlig. M.D. Johan Ullman har övervägt att ta sitt liv och i brev till Justitieministern vädjat om rättshjälp (se Bilaga 4).¹⁰⁶ Han visar en annons om en av sina produkter Ullman Mouse – en ergonomiskt utvecklad datormus (se Bilaga 5)¹⁰⁷ ”*Se här, detta är min produkt som de nu valt att sälja i egen regi efter namnbyte.*” Han ser med uppgiven och förtvivlad min på mig och säger sedan: ”*Mitt problem är att jag inte kan se slutet. Det får mig att allvarligt fundera på att ta mitt liv.*”¹⁰⁸

Riksdagsman Andreas Norlén (M) är doktor i avtalsrätt. Han har bistått M.D. Johan Ullman med hjälpen att skriva en anmälan till Ekobrottsmyndigheten. Polisanmälan räknar upp ett antal övergrepp som jag i korthet vill belysa. Det är organiserad ekonomisk brottslighet och omfattar ett antal handlingar beträffande vilka man bör utreda. Det åskådliggör synligt hur t o m rättssystemet står upp bakom de som begår bedrägliga handlingar om de har tillräckligt hög status. Händelseutvecklingen står i direkt parallell till Sutherlands filosofi om white collar crime, när utredningen har lagts ner.

¹⁰⁶ Ullman J. (2010, 16 december)

¹⁰⁷ J. Ullman (Intervju 2011, 18 november)

¹⁰⁸ Ibid

Denna polisanmälan gäller om bland annat följande brott har begåtts:

grovt bedrägeri, grov förskingring, grov trolöshet mot huvudman, grovt skattebrott, grovt bokföringsbrott, grov urkundsförfalskning samt mened. Denna typ av brott drabbar Sverige som nation genom att framstående uppfinnare systematiskt berövas sina uppfinningar och sina möjligheter att verka som uppfinnare. Detta får en hämmande inverkan på den industriella förnyelsen och landet förlorar stora belopp i uteblivna skatteintäkter.¹⁰⁹

Trots omfånget i polisanmälan som signerades av tre riksdagsmän från Moderaterna tar inte Ekobrottsmyndigheten i dessa ärenden när de inte är i linje med myndighetens uppdrag från regeringen. Man kan däremot jaga personer som ägnar sig åt olovlig fildelning. Vilken verksamhet är viktigast att försvara? ”*Grovt bedrägeri, grov förskingring, grov trolöshet mot huvudman, grovt skattebrott, grovt bokföringsbrott, grov urkundsförfalskning samt mened*”¹¹⁰ har drabbat en och samma innovatör och det finns inte någon instans i Sverige som känner ansvar att hantera dessa illegala handlingar.

4.3 Kategorisering av innovatörer i analysen

För att kategorisera olika innovatörer och därmed visuellt beskriva den kontext som skiljer sig från fall till fall, så fördelas kategorierna i 1 till 3 innan kartläggning av respektive falls egen nedbrytningsprocess.

Kategori-1

Upphovsmän till teknisk innovation *av världsklass- mycket högt marknadsvärde* med egna patent, all erforderlig dokumentation bevarad, finansierad av riskvilligt kapital. Har utestående ersättning för licensavtal.

Kategori-2

Upphovsmän till teknisk innovation *med ett högt marknadsvärde* med egna patent, etablerad verksamhet finansierad av riskvilligt kapital, bakkunden av avtal med riskkapitalister eller utestående licensersättning.

Kategori-3

Upphovsmän till teknisk innovation *med intressanta förväntansvärden* med egna patent i tidiga skeden och start-up bolag, som erhållit riskvilligt kapital och är i begynnelsen av att bygga sin organisation. Bolag och mindre organisation finns.

¹⁰⁹ Norlén A, Engbom A, Anger S, (2010, 12 juli) Polisanmälan om organiserad ekonomisk brottslighet, S2

¹¹⁰ Norlén A, Engbom A, Anger S, (2010)

Kategori 1 där återfinns vi personer som Dr. Håkan Lans upphovsman till navigationssystemet och färggrafiken samt John Mitchell upphovsman till röststyrningen. Båda klassas till två av de 600 mest betydande innovatörerna i Europa. Båda har varit verksamma länge och därmed har båda sidohistorier att återge gällande olika former av lycksökare eller hot, som har blivit följd effekter av deras framgång. Direkta trakasserier mot personer som redan vunnit ett stort erkännande är av en mer sofistikerad natur. Den riktas i flera fall mot personens säkerhet och de pågående juridiska processerna.

Kategori 2 inkluderar merparten av de fall som återfinns hos landets patentbyråer och som har pågående eller förestående tvister om utestående licensersättningar eller annan form av patentintrång. Flera av dessa fall är presumtiva fall för att hanteras på kommersiella grunder, dvs man kan hantera dessa tvistemålslösningar genom handel med patenntvister. Denna gruppering får ofta återverkningar i form av trakasserier och konstruerade tvister för att bromsa aktörens möjligheter till att agera vidare. Exempel är M.D. Johan Ullman.

Kategori 3 analyseras i denna utredning för att väga in den exceptionella risk som följer med kombinationen av riskvilligt kapital och fel människor. I omskriven form - för stora värden i tidiga skeden framkallar fel sidor hos människor, vilka till en början kan framstå som rätt utifrån kompetens och drivkraft. Denna grupp inkluderar även beskrivningen av de effekter som berör innovatörer, vilka väljer att starta nya verksamheter och därmed får påbud från personer från sin historik. Här återfinns ett stort mått av manschettbrottslighet.

Kategoriseringen av de olika brottsoffer som återges redovisas för att läsaren skall kunna reflektera över de olika förutsättningar som är parten given. Det förenande draget bland samtliga kategorier är att alla dessa innovatörer finns på en marknad där aktörerna kan klassas till ekonomiskt svaga vid en rättslig tvist.

4.4 Nedbrytningsprocessen av en innovatör

Om nu innovatören har tagit in fel nyckelpersoner i bolaget med en beräknande plan att överta verksamheten eller har fått en investerare som har en sådan plan, då kan man räkna med att det finns en nedbrytningsprocess att vänta. Nedbrytningsprocessen kan åskådliggöras enligt följande:

1. Investeringsavtal → Styrelse och ledning bemannas/kompletteras
2. Utveckling drivs på och processas till den punkt då ledning och styrelse har kontroll över det know how som behövs för dess självständighet.

3. Kostnadsdrivande aktiviteter förs fram av styrelse eller ledning för att snabbare påkalla behovet av en nyemission.
4. Samtidigt bromsas innovatörens egna försök till att självständigt initiera fler finansiella kontakter för en nyemission eller så konstrueras ett sidoföretag som står beredda att ta över verksamheten, när den hamnat på obestånd.
5. Bolaget försätts i konkurs och de ekonomiskt starkaste och de obesjälade människorna i projektet tar över för att maximera profiten av fortsatt utveckling. Nu blir det lätt att skörda alla de kontakter som innovatören över tid har upparbetat och överlämnat i förtroende till sina medarbetare.
6. Innovatören framställs som en avvikare och därmed obrukbar. PR-företag och bevakningsföretag anlitas för att säkerställa att man har kontroll över innovatören i de fall övergreppen har varit påtagliga.
7. För innovatören som reser sig på nytt läggs en marknadsplan för att besudla dennes rykte. Detta sker i cirklar som skär genom samtliga av innovatörens nätverk. Det börjar i den professionella världen i form av företag, kunder, leverantörer med fler. De fortsätter sedan i innovatörens vänkrets genom att tillse att personerna som kan vara av ekonomisk eller socialpsykologisk betydelse för innovatören får indirekt profit eller erkännande. Detta kan rubba den mest långvariga lojalitet om orsaksförklaringarna som konstrueras är tillräckligt starka. Nu konstrueras angivarsystemet med stöd av vänkretsen och därtill tar man några utvalda familjemedlemmar i besittning genom samma tillvägagångssätt som vännerna.

En process av utpräglad stalking, juridiska tvistemål, ekonomiskt utblottad och förlusten av sitt livsverk leder i flera fall till överväganden om självmord, vilket begreppet "Kill the Inventor" bekräftar. Uttrycket utgår även från att eliminera personen/innovatören från marknaden. Kedjan av händelser som nyligen åskådliggjorts är olika omfattande i olika innovatörers återgivna berättelser, men samma mönster återfinns genomgående. Metodiken som åskådliggjordes i Milgrams experiment,¹¹¹ dvs auktoritetsstyrning som bygger på spridning av ansvar, avlägsenhet från offret och svaga karaktärer är jämförbart med manschettbrottslingarnas tillvägagångssätt. Med en konstruerad avlägsenhet och gruppstillhörighet blir personernas svaga karaktärer tydliga. De mest brutala

¹¹¹ Nissani (1990)

tillgreppen i punkt 7 för nedbrytningsprocessen uppkommer i de fall innovatören återuppstår som aktör på marknaden och definieras som ett kvarvarande hot.

Är man ett litet företag är det nog i de flesta fall bättre att inte ansöka om patent utan istället skapa sig en marknad och se till att man blir först på den marknaden, då har man ett försprång.¹¹²

Visar sig personen ifråga vara livskraftig och därmed startar nya projekt, så vaknar de gamla motståndarna ofta till liv för att tillse att ingen information ”röjs” angående deras historiska övergrepp. Detta medför inte alltför sällan att innovatören får genomleva en repris av sin historik där nya oförstörda och goda samarbetspartners förgiftas av det manipulativa team som förgjorde personen i det första bolaget. Härfter följer det en fullständig sanering av personens bekantskapskrets för att få innovatören att krympa som människa.

4.4.1 Rivalitet och konflikter

Ett kommersiellt projekt med betydande värden misslyckas oftast pga interna rivaliteter och konflikter, som uppstår när projektet börjar få ett betydande värde. Oftast uppstår denna problematik redan vid punkt 2 eller 3 i nedbrytningsprocessen. Alla får plötsligt större fokus på sin egen roll och möjligheter för framtiden utifrån den Imagination¹¹³ som de själva kan visualisera. Det innebär att personerna får ett fokus på hur de själva kan erhålla ett självförverkligande utifrån sin position i projektet istället för att endast fullborda den uppgift som man är tillsatt att sköta.

Personer som inte har en självklart erkänd plats i den interna hierarkin blir oftast mest sökande och därtill mer manipulativa för att bevaka sin roll. Ofta utgår innovatörer från sin självklara plats i sitt eget bolag, vilken vid värdestegring och fullbordad överföring av faktakunskaper sällan är självklar.

Bolag i tidiga skeden är oftast aldrig betjänta av att ta in externa personer för ledning om det inte finns en stark ekonomisk part bakom i form av ett större bolag som överordnas utvecklingsbolaget. Hos den starkare parten bör innovatören återfinnas för att få sin särställning under uppbyggnaden av projektet. Denna form av händelser utlöser annars väldigt ofta destruktiva konflikter.

¹¹² Borglund A-S. (2011/6 S6) EcoPar vann långdragen patentstrid mot oljebolagen, Uppfinnaren & Konstruktörerna S 6

¹¹³ Appadurai (2010)

Det har jag lärt mig, att det är oerhört viktigt att inte avslöja hur man jobbar, var man jobbar och med vem man jobbar. Om man sätter ihop ett team för ett projekt så kommer var och en i teamet att känna till alla hemligheter. Och det kommer alltid att finnas någon som är känslig för påtryckningar.¹¹⁴

Att ge en utomstående person alltför stort inflytande i för tidigt skede är sällan av godo för projektets utveckling om innovatören har en intention att stanna i sitt bolag. Detta fenomen återkommer i flera fall som granskats av de projekt som berör tidig utveckling i ett ungt bolag.

4.4.2 Att skapa en avvikare

Att konstruera en avvikare¹¹⁵ i ett team är synnerligen enkelt om det genomförs systematiskt och schematiskt, dvs över en längre tid och genom givna upprepande handlingar efter ett utarbetat mönster. Det mest frekvent förekommande sättet att bryta ner en innovatör är att tidigt definiera personens starkaste sidor dvs vid punkt 2 i nedbrytningsprocessen. Därefter med kontinuitet och diskretion ifrågasätta innovatörens handlande inför den övriga gruppen utan innovatörens medverkan eller medvetenhet.

Samtidigt levereras kommentarer i dialog direkt till innovatören som syftar till att ge goda råd om hur man skall stärka innovatörens kvalitéer. Över tid leder denna mentala strategi av ifrågasättande till en successiv nedbrytning av innovatörens starkaste sidor, när denne efter en tid börjar ifrågasätta sitt eget varande och kompetens. Innovatörens egen möjlighet att förstå vad som händer under nedbrytningsprocessen uppstår oftast först vid punkt 5, dvs för sent.

Handlingarna genomförs vanligtvis av personer som känner innovatören väl och har utvecklat ett förtroendekapital. Det ger förövarna viss legitimitet för sina uttryck och det gör innovatören lyhörd. Slutmålet blir oftast att innovatörens förmåga till egen prestation sjunker, i takt med att självkänslan och glädjen som följer av att vara skapare av något nytt försvinner.

...människans gruppbetende förtydligas genom de spelteoretiska handlingsstrategier som visat sig vara mest framgångsrika (tit-for-tat, den enfaldige samarbetaren och hård-men-rättfärdig) i den empiriska analysen av konkreta bedrägeriakter.¹¹⁶

Subkulturen och uppfattningen om innovatören som nu under en längre tid har etablerats inom gruppen tenderar att bli en legaliserad sanning. I takt uppnår både goda och onda manipulativa krafter ett samförstånd utan att alla har fått

¹¹⁴ H. Lans (2011, 3 december) Lans kamp, ICON S. 96

¹¹⁵ Olsson (1998)

¹¹⁶ Alalehto (2007, S 161)

den verkliga bilden av de regelmässiga övergrepp som genomförts över tid. Paradoxalt nog blir den övriga gruppen mer homogen i samma stund som det finns en avvikare och denne har definierats. ”Avvikaren ger gruppen en möjlighet att inom sig härbärgera dessa aspekter i stället för att projicera dem på en utgrupp.”¹¹⁷ Det får samma effekt som ett yttre hot särskilt om personen dessutom är en betydande ägare i projektet. Effekten förstärks ytterligare om personen under en längre tid har socialiserats in i en svag relation till gruppen.

Subkulturens förmåga och motiv till att skapa en avvikare avgörs av konstellationen av formella tillika informella ledare och dess jaktinstinkt av eget kontrollbehov, prestige och mått av girighet.¹¹⁸ Ju större kontrollbehov nyckelmedarbetare utan ägarposition har, desto större risk löper projektet att det inom kort startas ett sidoprojekt i annans regi för att genomföra motsvarande eller kompletterande uppgifter enligt punkt 4 i nedbrytningsprocessen. Inom överskådlig tid planeras det verkliga projektets likvidation med avveckling av innovatören som en direkt konsekvens, vilket reglerar *missgynnandet av den andres utbyte*.¹¹⁹ Detta är ofta manipulatörernas mål från den tidpunkt det fanns insikt om att projektet har ett betydande kommersiellt värde.

4.4.3 Subkulturens privilegier

På den övre skalan av samhällsstegen skapar manschettbrottslingarna och dess medlöpare en egen gruppnorm och symboliska övningar och ritualer för att stärka sin gemenskap. För gruppens ledare är detta viktigt, eftersom det verkliga sammanhållande kittet oftast är de pengar vilka man gemensamt kommit över eller de förväntansvärden som har erövrats. Genom symbolisk interaktionism¹²⁰ skapar man ytterligare ett verktyg för sammanhållning. Exempel på symboler och förmåner som kan relateras till denna grupp är förutom förmånen att få umgås med kända eller statusfyllda personer att öka sin materiella standard. Denna form av socialisering ger personen fler ytliga relationer och i takt med antal nya bekantskaper stiger personens eget marknadsvärde. Inom gruppen skapas sedan vissa rutiner och symboliska handlingar som alla förväntas följa.

Det absolut starkaste maktmedlet är att kombinera gruppnormerna med att konstruera avvikare enligt punkt 6 i nedbrytningsprocessen. Dessa går att relatera till symboler eller personer, vilka står långt från gruppens egen inre norm. Brottsoffren framställs därmed oftast som större avvikare än vad som är med sanningen överensstämmande, när denna attityd stärker gruppen. Det blir härmed intressant att löpande följa brottsoffrets vardag för att konstruera

¹¹⁷ Olsson (1998)

¹¹⁸ Alalehto (2007)

¹¹⁹ Ibid

¹²⁰ Svedberg (2003)

händelser. Situationerna skulle aldrig inträffat om inte brottsoffret behövde möta de tilltag som planerats av brottsförövarna.

4.4.4 Stalking en konsekvens för att behålla makten

När subkulturen har satt sig inom gruppen och normer med tillhörande förhållningssätt har legaliserats, då blir det fullt möjligt för alla utvalda att fritt kränka avvikaren. Stalking blir ett legitimt tillvägagångssätt vid punkt 5 till 7 i nedbrytningsprocessen. En eller flera personer i maktstrukturen kan nu bevaka och bevara sina positioner som ledare. Genom total avsaknad av respekt för bolagets ägare, medarbetare och kunder har företagets varumärken skadats allvarligt genom tvivelaktiga affärer. Följdeffekter kan bli stalking eller andra otillbörliga medel.¹²¹

En stalkare återfinns ofta i maktstrukturen. Hans drivkrafter är att kontrollera och han fixerar sig gärna vid maktstrukturen inom företaget. Stalkaren söker positioner för att utöva makt i eget syfte.¹²²

Stalking blir en direkt effekt av att förövarna har lyckats sänka innovatören eller att en rättsprocess kommit in i ett känsligt skede och kan betraktas som avgörande. ”Om företaget inte skyddar sig mot personer med beteendestörningar kommer denna maktsträvan från stalkaren/psykopaten kosta företaget stora pengar.”¹²³ Innovatören som försöker återskapa en livskvalité får alltför ofta återbesök från historiken. Denna maktmanifestation genomförs för att bedrägerierna skall kunna fortgå.

Gamla offer skall inte kunna återskapa en plattform som på något sätt ifrågasätter förövarens rätt eller erkännande. ”Det kan antas att flertalet av tjänstemannabrotten de så kallade ”white-collar-crimes” begås av medarbetare med beteendestörningar”.¹²⁴ Förutom en god förmögenhet, lever de personer som infinner sig i närheten av manschettbrottslingarnas korridorer på sitt erkännande. Äventyras en person, faller oftast fler, därför uppstår en utpräglad vänskapskorruption. Korsvisa affärstransaktioner skapar ett ömsesidigt gisslan-tagande på personer som medverkat i de tvivelaktiga affärerna.

Korruptionen växer ofta till sig i takt med att innovatören tar mod till sig att starta nya projekt, vilket slutligen leder till att de bästa människorna med kreativ förmåga föredrar att lämna landet. Personerna som är drabbade av stalking svarar samtliga utan undantag att de skulle kunna lämna landet idag om de hade möjlighet.

¹²¹ Syren (2004)

¹²² Syrén (2004, S 22)

¹²³ Syrén (2004)

¹²⁴ Ibid

4.5 Auktoritetsmaktens betydelse

Makt är en definition som enligt Sutherlands teori kan missbrukas när frestelsen blir alltför stor och risken att bli upptäckt är alltför liten. Orsakssamband har tillsammans med den givna kontexten en avgörande betydelse för utfallet.

Clearly, prior life experiences affect the way a person, defines a situation. Yet, given a learning history favorable to the commission of a particular crime (X) in a particular situation (Y), whether the person defines a situation as (Y) and proceeds to commit (X) depends on various properties of the situation, including the nature of the setting, the availability of necessary equipment, and the definitions and actions of those with whom the person interacts.¹²⁵

Ett tydligt exempel på personer med auktoritetsmakt är advokat kåren, som alltför ofta jobbar för den av marknaden högst rankade aktören, även om uppdragsgivaren till synes kan vara en annan. Det innebär att den betalande kunden kan vara en helt annan än den som advokaten företräder i sin rådgivning. Ett indirekt missbruk är det som hänt M.D. Johan Ullman med en innovation som hade ett intressant marknadsvärde och därmed erhöll riskvilligt kapital. ”Som innovatör är man inledningsvis upprymd över erkännandet som investeringen innebär, vilket alltför ofta innebär att man inte ser det finstilla i avtalet som kan bli problem framöver.”¹²⁶

Det mest anmärkningsvärda är att innovatörens advokat mycket sällan anmärker på förekomsten av skiljedom i ett investeringsavtal. Istället för att betrakta kriminellt beteende som irrationellt handlande, så associeras detta med specifik social och psykologisk status. Kriminalitet är analyserat som rationellt handlande under givna omständigheter enligt Becker. Förutsatt att samma person tar position för att vara både innovatör och entreprenören som skall driva projektet, så följer det ett definitivt behov av rätt medarbetare, rådgivare och investerare.

A criminal, with the exception of a limited number of psychopaths, is assumed to react to different stimuli in a predictable ("rational") way, both with respect to returns and costs, such as in the form of expected punishment.¹²⁷

Det statusskydd som alltför ofta saknas hos innovatören brukar kompletteras med auktoritära personer som investerare eller styrelseledamöter för att ge bolaget tyngd i relation till den marknad där man vill verka. Detta är ett vedertaget och väl praktiserat sätt för att komplettera sin kunskapsbas med personer som kan bidra till utvecklingen.

¹²⁵ Sutherland, Cressey, Luckenbill (1992, S 94)

¹²⁶ Ullman J, (Intervju 2011, 18 november)

¹²⁷ www.uchicago.edu/gbecker

Om innovationen är ett utvecklingsprojekt som snabbt skall kunna ta position på marknaden, så är oftast denna arbetsmodell viktig för att få feedback och acceptans.

Enda gången som kunskapen om projektet skapar en statusfylld position är när den är svår att kopiera och innovatören kan dra ut på sin fullbordade leverans. Under denna innevarande period behöver samma person tillse att han/hon får en position i media som kopplar honom/henne samman med projektet.

De starkaste och mest statusfyllda personerna kan inför en nybörjare på innovationsmarknaden bibehålla kontrollen på outgrundligt många sätt. Med rätt personer som uppnått en position och som engagerar sig i ett projekt så kan detta betyda allt för att projektet skall lyckas. Men även de bästa personerna med viss status kan omvandlas till en sämre form av bolagspartners i ett läge då man omger sig av eller tar in personer med en skarp manipulativ förmåga. Dessa personer är ofta flitiga brukare av destruktiv konflikthantering, vilket skapar interna konflikter istället för att fokusera på verksamhetens utveckling.

4.5.1 Kill the Inventor

”Kill the Inventor” är i vissa kretsar dvs subgrupperingar en tillämplig praxis för projekt med betydande värden, vilket dessutom inkluderar en stark innovatör. Denne betraktas ofta som osmidig i relation till investerare, styrelseordförande eller VDs egna positionering i förhållande till kommande värdetillväxt. ...*helt i särklass står de som skapat uppfinningar av signifikant värde.*¹²⁸ Lagstiftningen har inte hunnit med i utvecklingen. Innovatörer saknar helt den rättssäkerhet som skyddar normala yrkesutövare, anställda såväl som småföretagare. Det innebär att det är fritt fram för den organiserade brottsligheten att lägga beslag på enskilda innovatörers uppfinningar genom att utnyttja svagheter i svensk lagstiftning.

M.D. Ullmans brev till justitiedepartementet menar att en vedertagen term som används inom branschen för att beskriva metoden är ”Kill the Inventor”. Termen används därför att det inte är ovanligt att de uppfinnare och forskare, som blivit berövade sina livsverk, faktiskt tar livet av sig, när det sista hoppet om upprättelse släckts.¹²⁹ Denna typ av organiserad ekonomisk brottslighet kostar Sverige enorma summor genom uteblivet inflöde av nya innovationer – en viktig källa till industriell förnyelse och ökad sysselsättning. Dr. Håkan Lans och M.D. Johan Ullman skrev en gemensam debattartikel i Dagens Industri med rubriken ”Regeringen måste stoppa rovjakten på uppfinnare” och där återgavs följande:

¹²⁸ Ullman J. (2010, 16 december)

¹²⁹ Ibid

Vi vill idag inte råda forskare eller uppfinnare att söka patent eller försöka försörja sig som uppfinnare. Riskerna för att råka ut för giriga och samvetslösa företag som startar krig för att lägga beslag på det man skapar är alltför stor. Ju högre värde en uppfinning har, desto större är risken. Över vissa nivåer är risken 100 procent.¹³⁰

Vad som står underförstått är att vissa uppfinningar är av så stort värde att de blir aldrig lönsamma, utan bara en risk för liv och hälsa för en enskild person. Håkan Lans är den enda svenska innovatör av rang som fortsatt att strida mot det amerikanska rättsystemet. Men Dr. Lans och M.D. Ullman är inte ensamma.

Med facit i hand kan vi konstatera att det är bra att vi har vårt patent, men det har gjort att vi levt på marginalen under väldigt många år. Är man ett litet företag är det nog i de flesta fall bättre att inte ansöka om patent...¹³¹

Rättssystemet har primärt varit problemet i juridisk mening för de innovatörer som råkat illa ut. Det lilla bolaget EcoPar AB som citeras ovan fick lägga ner sju år i patentbesvärsträtten för att hävda sin rätt i relation till branschorganisationen Svensk Petroleum (PBR) och Biodrivmedel Institutet (SPBI). I Sverige har vi ett system som sätts ur spel när stora ekonomiska värden finns i tvisten.

USAs president har nu lagt fram "America Invents Act"¹³², som med viss klokskap kommer innebära att inlämningsdatum för patentet gäller istället för att vem som helst kan hävda sin rätt till en innovation. Om det finns tillräckligt med bakomliggande rapporter och dokument som kan påvisa att de haft verksamhet långt före patentet registrerades, då har man fram tills nu kunnat hävda sin rätt. Detta förändras nu men det finns aktörer i USA som inte anser att detta är rätt. Amerikanska intressenter kan framöver inte påkalla tvister i lika stor omfattning gällande vem som har den faktiska rätten till en innovation.

4.5.2 Utpressning eller tävlingslära

Det finns alltför många luckor i det svenska rättssystemets tillämpning av befintliga lagar med hänvisning till ett oskrivet statusskydd. I ett litet land som Sverige står det den statusskyddade fritt att förgripa sig på vad man kommer över och det kan budgeteras rejält eftersom välfärdsstaten inte skyddar den ekonomiskt svagaste parten. *Ekobrott mot enskilda individer utreds inte i Sverige.*¹³³ Det finns därmed en stor dold gruppering utan rättsskydd.

¹³⁰ Lans H., Ullman J. (2009, 11 maj) Regeringen måste stoppa rovjakten på uppfinnare, Dagens Industri S 4

¹³¹ Borglund A-S (2011/6 S6) EcoPar vann långdragen patentstrid mot oljebolagen, Uppfinnaren & Konstruktören S 6

¹³² www.articles.businessinsider.com

¹³³ Lans H. Ullman J. (2009, 11 maj)

De som bestämmer sig för att lägga beslag på en uppfinning, som har ett värde på säg 100 miljoner kronor, kan med gott samvete anslå mycket stora summor för att lyckas. De kan även kosta på sig att använda rent kriminella metoder, eftersom uppfinnaren aldrig kan förväntas få hjälp av rättsväsendet att lagföra rika företag eller deras företrädare. Ekobrott mot enskilda individer utreds inte i Sverige.¹³⁴

Det finns två karaktäristiska typer av ekobrottslingar som utförare av brotten, dvs du finner dessa personer en bit ner i hierarkin för brottsordningen. Dessa personer anser enligt Coleman att det föreligger en utbredd tävlingskultur i industrisamhällets sociala relationer, vilket inkluderar:

...den kalkylinriktade ekobrottslingen som utför brotten pga neurotisk läggning att vilja tävla och hävda sig, och den situationsbetingade ekobrottslingen som utför brottet som en desperat åtgärd att rädda sig kvar...¹³⁵

Drivkraften av att alla vill vinna och ingen vill förlora tillåter otillbörliga medel för att nå sitt mål, vilket är grunden för ekobrottet som fenomen. *Men den underlägsne kommer trots detta att sträva efter att vinna tävlingen, inte för tävlingens egenvärde utan för att erhålla den prestige och statusbelöning som väntar segraren.*¹³⁶ Varje person som inte själv har konstruerat embryon till nya idéer eller lagt ner hela sin tillvaro på lösningsorienterade förslag har bara fokus på att delta vid upploppet, dvs för att nå målet. Spelregler saknas för denna tävling så det är enkelt att nå målet för den som är starkast och vill vinna erkännande och status trots sin underlägsenhet.

Har man givit sig in i leken får man leken tåla säger ett gammalt talesätt, och det är uppenbart en grundformel i en kapitalistisk marknadsekonomi. För om det inte fanns spelregler är det meningslöst att tala om tävling i sammanhanget. Då handlar det i så fall om ren och skär maktutövning från den som vunnit.¹³⁷

SUF har i sina studier gällande innovatörens förutsättningar kunnat klarlägga att det finns projekt av mindre dignitet som kan lyckas göra upp i godo om man hamnar i en tvist. Stiger värdet så blir det allt svårare: ”*har någon tillräckligt ekonomiska resurser kan man stjåla i princip vilken uppfinning som helst från en enskild uppfinnare eller ett mindre företag*”. Det finns även ett genusperspektiv i problematiken, som bevisar att för kvinnor gäller: Gör det själv annars gör någon annan det åt dig.¹³⁸ En marknadsekonomi utan spelregler innebär att ”*har man givit sig in i leken får man leken tåla.*”¹³⁹ Det är ett gammalt talesätt och en uppenbar ”grundformel i en kapitalistisk marknads-

¹³⁴ Lans H. Ullman J. (2009, 11maj) Regeringen måste stoppa rovjakten på uppfinnare, Dagens Industri S 4

¹³⁵ Alalehto (2003 S.19)

¹³⁶ Alalehto (2007 S.174)

¹³⁷ Ibid

¹³⁸ Bellander, Jegefors, Larsson (2008) SUF Rapport: Studier av IPR-strategier

¹³⁹ Alalehto (2007)

ekonomi.”¹⁴⁰ Indirekt hänvisas man till jaktlyckan vars utgångspunkt är att du behöver eget kapital för att våga ta steget ut i tävlingen på marknadens villkor.

4.5.3 Innovatörens möjlighet till ersättning

Innovatören är mest utsatt om han/hon självständigt söker upp riskkapital-investeringar för att på egen hand utveckla sina innovationer. Denna målgrupp behöver ett rättsskydd och i flera fall plattformar för att verka genom. Den svenska universitetsvärlden har i regi av innovationskontoren etablerat goda förutsättningar för plattformar. Marknaden tillika staten har missat att erbjuda ett rättsligt skydd, där rätten till stöd blir en realitet mot kommersiell prövning, då en tvist med betydande värden kan påvisas och åberopas. ”Anser Håkan Lans att Sverige behöver ett patentbolag, då behöver Sverige ett patentbolag” säger Sture Nordh fd ordförande TCO vid en intervju.

Staten har praktiserat detta tillvägagångssätt en gång. Då avsåg processen Dr. Håkan Lans färggrafik under rubriken Hitachi-målet i tysk domstol. Denna händelse utspelade sig i tysk domstol år 1989 och motparten var det japanska företaget Hitachi. I samma stund som svenska staten gick in tvingades motparten till förlikning vid förhandlingsbordet och ärendet avslutades.

Efter tre vunna mål av Håkan Lans med återkommande överklagan från Hitachi, så resulterade tillskottet av ekonomisk styrkeposition och makt i regi av svenska staten att den ekonomiskt svaga parten dvs Håkan Lans kunde vinna målet genom förlikning.¹⁴¹

Statens åtagande i processen var att genom ett av staten helägt bolag låna ut pengar mot 5 procent i ränta med ett obegränsat tak till dess att processen var avslutad. Om man mot förmodan förlorade målet skulle staten bära den ekonomiska förlusten utan vidare fordringar på innovatören.¹⁴²

Resultatet av projektet var att Dr. Håkan Lans med stöd av svenska staten vann målet mot Hitachi och staten behövde inte släppa efter med en enda krona. Den psykologiska jämvikten ledde till omedelbar förlikning i målet. ”*Ju större manöverutrymme jag har, desto större blir min makt. Ju mindre valfrihet jag har, desto svagare är mina möjligheter i maktkampen*¹⁴³” beskriver Zygmunt Bauman i sin bok ”Det individualiserade samhället”. Den bekräftar hur dagens samhälle gärna främjar ett organiserat kaos, som bästa utgångsläge för en positionering till sin egen fördel. En struktur likt Hitachi-målet som förebild skulle istället inordna en organiserad ordning med balans inför förlikning.

¹⁴⁰ Alalehto (2007)

¹⁴¹ Palmgren (2011, stycke 8.9) *Statens Patentpartner AB*, Stockholm, Swedish ICT

¹⁴² Palmgren (2011)

¹⁴³ Bauman (2009)

Han antog att om han visade sitt patent för Hitachi så skulle de betala honom. När det inte fungerade så blev jag uppriktigt förvånad. Det var som att gå till banken och få höra att nej, du får inte ta ut pengar från ditt konto.¹⁴⁴

Det principiella förhållningssättet för svenska staten är idag efter utvärdering av affärsplanen för Statens Patentpartner Sweden AB: Man skall inte starta ett statligt patentbolag, utan marknaden får hantera dessa frågor. I Sverige pågår det en civilrättslig tvist av större rang mellan Dr. Håkan Lans och SAAB och därmed är frågan politiskt känslig. SAAB sa på sin bolagsstämma den 17 april 2009 att man avser förhandla med Håkan Lans bolag GP&C AB.

”SAABs ledning har absolut ambitionen att komma överens med GP&C i frågan om licensersättning” säger presschef Ulrika Fager. *”Vi vill verkligen göra rätt för oss från SAAB, det kan ni som aktieägare vara övertygade om”*¹⁴⁵ säger styrelsens ordförande Marcus Wallenberg.

Staten vill undvika en tvist med familjen Wallenberg, när det dessutom skulle drabba Sveriges ekonomi. Makten som detta överläge medför föranleder ett krav på en designad lösning för denna konflikthantering.

Frågan om ett statligt patentbolag kan möjligen komma att omprioriteras om vissa förutsättningar omdefinieras. Ärendet kan möjligen bli en frågeställning för EU och marknaden som huvudmän med nationalstaternas roll som mindre operativ. *”Statligt patentbolag rycker allt närmare”*¹⁴⁶ var rubrikerna i Uppfinnaren & Konstruktören på samma uppslag som man redogjorde för *”Intrång i Lans navigationspatent föremål för brottsutredning”*.¹⁴⁷ Detta sammanträffande startade motkrafter mot ett patentbolag som fortfarande pågår i det fördolda.

Regeringens officiella hållning är idag att *”staten skall inte verka på detta område”* enligt politiskt sakkunnig Andreas Vass på Näringsdepartementet.¹⁴⁸

¹⁴⁴ Sundberg S., Stoltz C., (2011, 3 december) Lans kamp, ICON S. 92

¹⁴⁵ www.nyteknik.se

¹⁴⁶ Kleja M.(2011/1 S7) Uppfinnaren och konstruktören Statligt patentbolag rycker allt närmare S7

¹⁴⁷ Bengtsson P-A,(2011/1 januari) Intrång i Lans navigationspatent föremål för brottsutredning, Uppfinnaren & Konstruktören, S 6

¹⁴⁸ A.Vass (Intervju 2011, 11 oktober) P1 Vetandets värld .

5. DISKUSSION

Analysen av företeelsen ”Kill the Inventor” utgår från en kvalitativ studie. Rapporten kan bekräfta att upphovsmän till stora innovationer med små ekonomiska muskler har svårt att klara sig då tvister uppstår. Det finns idag inget rättsskydd för denna målgrupp. Vid en nedbrytningsprocess av en innovatör finns det likheter mellan olika kategorier av innovatörer, trots olika givna förutsättningar. Beteendemönster bland olika ekobrott återkommer fast i olika skepnader. Genomgående är dock att desto högre status och erkännande som omgärdar innovatören desto färre personangrepp riktas mot innovatören. Ekonomiska muskler på kommersiella grunder skulle kunna tillfogas den ekonomiskt svagare parten för att reducera omfattningen av ekobrott i likhet med Hitachi-målet. Manschettbrottslighet kommer alltid att finnas när den drivs av evolutionslärans jaktinstinkt.

Utifrån syftet besvaras följande frågeställningar:

Frågeställning 1 i syftet: Hur kan brott och bedrägligt beteende reduceras med samhällets stöd? Baksidan som kan uppstå för en framstående innovatör skildras i resultatanalysen genom en nedbrytningsprocess. Processen är en konklusion av flera återgivna berättelser och dess gemensamma nämnare. Det ger en bild av hur innovatörer tidigt måste ha förmåga att inse sin utsatta position för att klara utmaningarna. Resultatet påvisar ett stort behov av fler komplement till dagens system för Patent- och Registreringsverket för att möta företagens tillväxtfas.

Den ekonomiskt starkaste parten vinner nästan alltid i civilrättsliga mål och det innebär att vårt rättssamhälle aldrig står upp för den ekonomiskt svagaste parten om inte brott går att bevisa som kan härleda brottet till brottsbalkens paragrafer. Det är synnerligen ovanligt att mål som berör immateriella tillgångar eller patent härleds till brottsbalken, vilket också påvisas i Brottsförebyggande Rådets statistik angående mål som berör patent och mönsterskydd (se Bilaga 1).

Jag får leta mig tillbaka till 1970-talet för att se att det finns ett mål som har blivit dömt enligt §57 i brottsbalken för patentmål. Sverige har ett fungerande system för att registrera patent och mönsterskydd via Patent- och Registreringsverket, men det saknas ett system som skyddar små företag för att marknaden skall fullgöra sina skyldigheter. Betalningsförelägganden biter inte mot denna form av utestående betalningar när åtaganden förringas helt.

Med smärre justeringar i form av riktade direktiv till Ekobrottsmyndigheten kan regeringen bidra till samhällsförändringen. Förutom detta krävs komplement för att reglera ekonomisk jämvikt som tillfogar en samhällsteknisk funktion, vilken skall kunna garantera ett integritetsskydd för innovatörer med marknadsvärden.

Frågeställning 2 i syftet: Hur kan marknaden bidra till att begränsa ekonomisk brottslighet? Svaren påvisar att det är enligt evolutionsläran omöjligt för ekonomisk brottslighet att upphöra, men man kan begränsa förutsättningarna. Manschettbrottslighet är både lönsam och framgångsrik, när det finns ett outtalat statusskydd. Samtidigt saknas det skydd för de drabbade brottsoffren. Tankar finns återgivna i diskussionen om hur marknaden skulle kunna möta den ekonomiskt svagare partens behov. En diskussion utifrån konsekvensanalysens behov följer.

Problemet är komplext eftersom de högre tjänstemännen som kan förändra innovatörens rättigheter och skyldigheter inte vill göra något. Dessa personer har lättare att identifiera sig i manschettbrottslingar, som löpande förgriper sig på minoriteten med de stora tankarna än i de fåtal innovatörer som är upprinnelsen till nya innovationer och framgångsrik forskning. I takt med att informations-samhället har utvecklats till ett mer egocentriskt samhälle där egen framgång belönas först, blir det allt svårare för den innovativa och rätttroga människan att hävda sig och sin rätt.

5.1 Lex Licens

Inom vården har man myntat begreppet Lex Maria för att kunna anmäla vanvård och detta är idag en vedertagen praxis. Borde inte samhället införa en praxis för att tillse att stora företag fullgör sina betalningsförpliktelser till mindre bolag som står för framtidens tillväxt. Låt oss kalla denna praxis för Lex Licens. Det skulle innebära att våra små och medelstora företag fick mer tid för att vidareutveckla sin egen verksamhet istället för att belastas av patenttvister. Vår innovatörsminoritet av värdefulla upphovsmän får dessutom mer tid till att lägga engagemang på att ta fram fler potentiellt värdefulla innovationer. Effekten blir fler arbetstillfällen.

Målet för ett svenskt patentbolag var att ta fasta på Sveriges exempel som föregångsland genom Hitachi-målet, där svenska staten aktivt tog parti för innovatören Dr. Håkan Lans i tvisten mot Hitachi. I samma stund som det stora företaget insåg att de skulle möta en tvist med en ekonomiskt kraftfull aktör såsom en nation där taket var BNP för sitt finansiella åtagande, så nådde tvisten en lösning genom förlikning. Det vi lär oss av detta exempel är att det räcker i flera avseenden bara att påvisa att det finns finansiella muskler och därefter behöver man inte använda muskelmassan. Denna retorik inkluderar ett större mått av psykologi än juridik.

5.2 Patentpartnerlicens

Kan vi sälja fotbollsspelare såsom Zlatan och detta inbringar mångmiljonbelopp till klubbarna, då borde väl regional utveckling ta fasta på att sälja innovatörers kapacitet för vidareutveckling med hjälp av patentpartnerlicenser. Gamla Bofors i Karlskoga är urtypen av region som skulle kunna praktisera detta genom att etablera en plattform för att sälja Håkan Lans kapacitet för vidareutveckling av navigationssystemet. Under oktober 2011 presenterades Saudiarabien som en presumtiv köpare av utvecklingen i SVT¹⁴⁹ som då skulle inbringa nya jobb för t ex SAAB. Detta är ett synnerligt gott tillfälle att lösa konflikten mellan Lans och SAAB i sin helhet på kommersiella grunder. Människor med begåvningar utöver det vanliga måste få en särställning som auktoriteter. Detta innebär att det måste få bli lika häftigt att vara forskare och innovatör, som det är att vara en hyllad fotbollsspelare. Ett ryggradslöst samhälle för innovatörer borde bidra med att ge enskilda upphovsmän en regional ryggrad i preventivt syfte. Det skulle kunna erbjuda innovatören rimlig ersättning tillika rättssäkerhet för sin vardag.

Att satsa på befintliga och framgångsrika patentägare är under en lågkonjunktur viktigare än att lägga mer pengar på nyutveckling, som inkluderar stor risk för alla inblandade. Avseende nyutveckling finns redan statens och marknadens engagemang, men vi behöver väcka frågan om regional utveckling med stöd av patentpartnerlicenser. Regionernas engagemang kan stå som en första garant för att tillvarata innovatörens rätt och preventivt reducera förutsättningarna för en konflikt. Nästa steg när det kommer till tvistemålshantering är att i likhet med ett riskkapitalbolag utvärdera den kommersiella substansen i tvistemålet och därmed få stöd i en internationell Europafond som hanterar patenttvister. Har inte Sverige och Europa råd att försvara sina viktigaste medborgare? Vem skall då ha råd? Vilket pris skall lösningsorienterade människor behöva betala för sin egen begåvning?

5.3 Konsekvens av evolutionens manschettbrottslingar

När nästan alla utan undantag av Europas mest framgångsrika innovatörer bekräftar att *"jag vill inte längre jobba med egen utveckling"* – då har samhället fått ett bekymmer. Flera av dessa personer har förmågan som är jämförbar med Sveriges Dr. Håkan Lans, dvs en ide kommer sällan ensam och därför måste det finnas utrymme för deras förmåga att få möjligheten att skapa fler bra projekt. Samhället tappar de humanistiska drivkrafterna om det styrs av personer som primärt vill identifiera sig med utpräglade psykopater dvs personer med stort resultatfokus, intelligenta och ofta mycket socialt begåvade. Det medför att

¹⁴⁹ SVT (Aktuellt 2011, 13 oktober)

personer som drivs av makt, pengar och eget erkännande styr och reglerar ett osunt samhälle. *Om tävlingsanda och bedrägeri är evolutionsmässiga förutsättningar för reproduktion så är det egentligen ganska meningslöst att försöka motverka allt bedrägeri som sådant*¹⁵⁰.

De gärningar som klassas till manschettbrottslighet vinner anseende i takt med att innovatörerna elimineras enligt det naturliga statusskydd, som infinner sig då affärerna verkställs. Det makrosociologiska problemet uppstår i samma stund som samhället inte längre premierar människor med civilkurage. Detta är inte ensidigt en innovationsfråga för innovatörer, utan genomsyrar alla funktioner i samhället där man utkräver ansvar för egna handlingar. Vårddebatten som pågår är ett typiskt exempel på fenomenet – vem bär ansvaret och vart brister kunskap eller ansvarstagande i värdekedjan. Den samhällseliga kontextens konsekvenser är det som drabbar den enskilda oaktat innovatörer eller vårdtagare. Båda dessa världar behöver system för tillsyn och kontroll av fullbordade åtaganden.

5.4 Lika inför lagen

Tankarna om Lex Licens och Patentpartnerlicens samt en Europafond för handel med patent är uppslag som återger hur man skulle kunna fullborda önskan om att alla står lika inför lagen. Vid ekonomisk obalans blir oftast ett civilrättsligt mål inte lika inför lagen, eftersom kraftmätningarna i ekonomisk uthållighet styr utgången av den juridiska prövningen. En mer frekvent användning av brottsbalken skulle kunna stävja orättvisan i viss omfattning i Sverige. Genom riktade direktiv till Ekobrottsmyndigheten skulle man kunna vidta åtgärder på detta område, där det idag saknas instruktioner. Det krävs fler insatser som kompletterar dagens patentsystem. Då talar vi om upprättandet av en europeisk fond för handel med patentlyster av betydande värden. Fonden borde fungera som komplement till insatser på nationellt plan.

Effekten är idag en innovationspolitik som bortser från de mest framgångsrika innovatörernas specifika och unika behov. Successiva förändringar av normsystem tillika samhällseliga kontexter rättfärdigar oetiska handlingar inom ramen för de brott som genomförs av högre tjänstemän och rubriceras som manschettbrottslighet.

När jag var liten sade min mor till mig att inför lagen är alla lika. Jag har fått lära mig att så är det inte. Inför lagen är alla lika om de kan betala lika mycket, säger Håkan Lans likgiltigt.¹⁵¹

¹⁵⁰ Alalehto (2007)

¹⁵¹ Sundberg S, Stoltz C, (2011, 3 december) Lans Kamp, ICON, S 94

Innovatörernas enda brist var förmågan att förutse behovet av manipulation till sin egen fördel, när deras egen innovation kom att överträffa allas förväntningar. När framgången infinner sig ökar antalet hot mot innovatörens rättssäkerhet och detta inkluderar allt från ersättning för utfört arbete till personliga trakasserier. Konsekvenserna följer en person som visat prov på förmåga till innovationskraft och kapacitet, vilken överstiger den genomsnittliga löntagaren oaktat rang. Händelseutvecklingen är ofta välplanerad och har målet att undanröja innovatören. För detta finns ett uttryck ”Kill the Inventor”. Ett fåtal människor har byggt Sveriges framgångsindustrier. Följdfrågan är om vi skall värna om framtidens värdebärande individer eller ensidigt gynna ett rättssystem som skyddar legosoldater, vilka lever av ”kvartalskapitalism”.

Samhället borde bidra med skyddsmekanismen tillsammans med marknaden. Behovet uppstår i samma stund som en tvist på sakliga grunder föreligger och det går att påvisa ett kommersiellt värde. Genom frigörelse från rättsliga tvister och tillgången av en stark huvudman som kan stå upp mot fler potentiella tvister, reduceras antalet konflikter kraftfullt. Finns detta fundament då frigörs innovatören från trakasserier och förföljelser, vilka uppstår som direkt konsekvens av brottsförövarnas vilja att fortsätta hävda sin egen förträfflighet. Sverige bör värna sin minoritet som kommer förbli upprinnelsen till framtidens arbetstillfällen.

5.5 Statusstyrd subkultur – det blir rätt att göra fel

Tillfället gör tjuven är ett talesätt som används i flera sammanhang, men inom ekobrottslighet, så är detta direkt påtagligt om sannolikheten att bli upptäckt är minimal.¹⁵² Det finns olika hypoteser och teorier om huruvida genetiska förhållanden kan styra en persons förutsättningar att falla för att bli en del av en brottskultur som styrs av tvivelaktig etik. I kriminologins historia trodde man under lång tid att ”...brottsligheten som sådan var en akt av den fria viljan att maximera förlustelse och minimera pina.”¹⁵³ Idag vet vi att det finns flera aspekter på orsak och verkan, samt att den givna situationens kontext inte skall underskattas. De flesta blir en produkt av sin miljö och står alltid beredda att förändra sin position när tillfället dyker upp.

Diskussionen om brottslighetens orsak förflyttades flera gånger under historiens lopp från psykoanalytiska aspekter till problem baserade på familjestrukturen och/eller bekantskapskretsen vilka återverkade tillbaka till individen eller till samhällssystemet i sin helhet.¹⁵⁴

¹⁵² Sutherland (1949)

¹⁵³ Alalehto (2007, S 20)

¹⁵⁴ Alalehto (2007, S 21)

Oftast återfinns det en rad orsaksförklaringar bakom motivet att ta steget till den subkultur eller grupptillhörighet, vilken genomför handlingar som direkt strider mot individens eget normala förhållningssätt. Kan personen konstruera orsaksförklaringar i tillräcklig omfattning och få stöd för dessa med bakgrund av motiv som pengar, prestige, erkännande eller att handlingarna på annat sätt leder till förnyelse eller revansch i personens liv, då ligger inte handlingen långt borta.

Att gå från känslan av att vara en vanlig person med ett vanligt liv till att bli upplyft och behövd av personer med hög status, vilken då smittar av sig på den enskilde individens sammanhang fungerar som en form av berusningsmedel. Det motverkar egna känslor av tomhet, vilket genomsyrar såväl den undre som den övre världens kriminella gärningsmän. Denna livsstrategi löser vardagens problem av att vara behövd, tristess eller ångest för utebliven bekräftelse.¹⁵⁵ Det praktiska problemet inom ekobrottslighet är att känslan blir bara bestående om man kan effektuera ”Kill the Inventor” dvs avveckla brottsoffret. Det sker oftast med häpnadsveckande metoder. Dessa karaktäriseras oftast av aktiviteter som inte märks för omgivningen, alternativt att de är så häpnadsväckande att offret inte blir trovärdig om denne återberättar sin historia om vad som inträffat.

5.6 Samhällets och statens stöd

I Sverige saknas det större samhällsengagemang för minoriteter. Detta gäller även samhällsgruppen som inkluderar forskare och innovatörer. Det finns en lågprofilerad föreningsverksamhet i form av Uppfinnarkollegiet och SUF. Dessa har en fungerande verksamhet i liten skala, men saknar ekonomiska muskler för att göra betydande skillnad. ”Politikerna måste se till att det alltid lönar sig att arbeta även för de idérika”, skriver ordf. Dan Brändström och vice ordf. Carl-Johan Westholm, Uppfinnarkollegiet den 30 september 2010 i Dagens Industri Debatt under rubriken ”Upphovsmän ska få betalt – inte betala för sina idéer”. De fortsätter i artikeln med ”Upphovsrätt till musik är gratis, och har starkt skydd. Patenträtt till teknik kostar pengar varje år, och har svagt skydd. Ska tekniker sjunga in sina uppfinningar för att få betalt?”¹⁵⁶ Detta citat är värt att begrunda flera gånger i retorisk mening. Samtidigt finns det ett allvar av samhällsekonomisk natur.

”Tetra Pak kunde vara olönsamt i två decennier, därför att det fanns en stor familjestyrd bank i Stockholm som trodde på ägarna och lånade ut investeringskapital” säger Uppfinnarkollegiets ordförande Dan Brändström. Ett

¹⁵⁵ Alalehto (2007)

¹⁵⁶ Brändström D, Westholm C-J. (2010, 30 september) Upphovsmän ska få betalt – inte betala för sina idéer, Dagens Industri, S 4

förtydligande av detta citat inbegriper värdet av att se långsiktighet som en viktig komponent för innovationens verkliga framgång.

Brott mot immateriella rättigheter och patent är en form av ekonomisk brottslighet, som en stöld eller ett bedrägeri. Enligt Patentlagen §57 kan den som uppsåtligen gör intrång i ett patent med ensamrätt, dömas till böter eller högst två års fängelse. Genom efterforskningar hos BRÅ kan fastställas att endast ett (1) fall har blivit dömt för brott mot patentlagen sedan början av 70-talet och ett (1) fall avseende brott mot lagen för mönsterskydd¹⁵⁷ (se Bilaga 1). Det innebär att lagarna ej är tillämpliga utifrån dess verkliga syfte eller behov.

På finansmarknaden finns det en Finansinspektion, men det saknas motsvarande innovations- eller entreprenörsinspektion gällande immaterialrättsliga värden som har påvisat ett kommersiellt värde. Till vilket pris skall innovatören tåla leken? Starkast vinner nästan alltid, vilket innebär att det behövs finansiellt stöd på kommersiella grunder vid större rättsliga tvister.

Följande citat är från en enskild riksdagsmotion 2011/12:S18049 - Bilda statligt IPR-bolag av riksdagsman Johan Andersson (S) återger att: Dagens lagstiftning behöver komplement som når roten till problemet, dvs röja incitament för ekobrottslighet med ökad insyn. Merparten av de aktuella ärendena som borde hanteras som brottmål hänvisas till att föra en civilrättslig process. När sanningen om innovationens förträfflighet når samhällets ekonomiska kraftmätningar behövs en strategi för att stödja enskilda innovatörers integritet och den ekonomiska positioneringen.

Det är en paradox men fakta att del av samhällets starkaste medborgare i form av innovatörer och forskare får en försvagad integritet när deras uppfinningar tillika innovationer uppnår ett stort marknadsvärde.¹⁵⁸

Marknaden tillika staten satsar i flera avseende på projekt i tidiga skeden, men saknar helt en strategi för att bevara de guldkorn som redan finns.

Det finns t o m statliga riskkapitalbolag, trots att marknaden självständigt skulle kunna omhänderta detta förutsatt goda villkor. Då borde insatser för att stärka de faktiska tillgångarnas rättssäkerhet inte vara så långt borta.

¹⁵⁷ Sporre T. (2009, 27 februari) Förfrågan 19-0042/2009, BRÅ

¹⁵⁸ Andersson J. (2011) Enskild motion 2011/12:S18049 Bilda ett statligt IPR-bolag, Sveriges Riksdag

5.6.1 Det rättsliga läget – riksdagsmotioner med förhinder

Frågeställningen hjälp till upphovsmän med betydande innovationer har uppmärksammats av flera olika partier, så frågan är knappast att betrakta som röd eller blå, utan central oberoende av partitillhörighet. Några namn som bör omnämnas är Andreas Norlén och Annicka Engblom (M), Eva Flyborg (Fp) och Johan Andersson (S). Alla har lagt fram motioner på området som berör förändring eller förbättring av skydd för patent och upphovsmän.

Andreas Norlén och Johan Andersson har dessutom lagt förslag till åtgärder när det gäller grov organiserad brottslighet. Den brottslighet vilken kan jämföras mellan den undre världen och de brott som ryms bland manschettbrottslingar är bl a olaga hot, utpressning, hemliga tvångsmedel och/eller identitetskapning på nätet.

Några motioner som har utfärdats på området finns återgivna (se Bilaga 6). Motionen 2009/10:N268 Straffrättsliga och andra åtgärder mot patentintrång av Andreas Norlén och Annicka Engblom (M) har redogjort för behovet av att staten initierar ett engagemang för att starta ett statligt patentbolag för att försvara patent med betydande värden. Socialdemokraternas motion kom under 2011 att utfärdas av Johan Andersson motion 2011/12 N:261 Ett statligt IPR-bolag. Båda parterna är därmed rörande överens om att det inte räcker ensidigt med marknadens egna krafter för att reglera ett icke fungerande rättssystem. Parterna jobbar för en slutligt gränsöverskridande överenskommelse, men ser framför sig ett omfattande lobbyarbete för att få fler partikollegor engagerade.

5.7 Kritisk reflektion

Det har funnits gott om urval av data. Medvetet har jag valt att väga in tidigare arbetsmaterial till en beteendevetenskaplig reflektion såsom en konsekvensanalys. En bredare bas av personer som skulle vilja träda fram hade givit studien en större bredd av brottsoffer. Varje person som kan betraktas till kategori brottsoffer behöver mer tid för sina intervjuer än personer som annars verkar i branschen och därmed saknar en direkt emotionell dimension vid insamling av fakta. Dessa personer har oftast haft ett principiellt förhållningssätt oaktat, vilken position de intagit. Denna djupstudie har varit intressant att kunna förhålla sig till utifrån den bakomliggande teoretiska kunskap som har blandats med fakta från verkligheten och del av givna analyser.

5.8 Konklusion – vill Europa bevara sitt intellektuella kapital?

Konklusionen av denna skrivning är att evolutionslärans kunskaper fastslår att det är meningslöst att motverka allt bedrägeri som sådant. Vi får konstatera att bedrägeri inte är en företeelse som kommer att upphöra, men vi kan förändra den samhälleliga kontexten med strukturer och strategier för att reducera förutsättningarna. Starkast vinner nästan alltid – Vem med ekonomisk styrka och position vill ta parti för de intellektuellt starkaste när de kan påvisa att de har rätt? Skall Europa ta hand om sina egna eller får någon annan göra det?

6. SLUTSATS

Slutsatsen av denna studie är att samhället behöver ta sig an även obekväma frågeställningar. Målgrupper med hög status är svårt att klandra eller värdera för en offentligt anställd tjänsteman. Ger betydande värden upphov till skevt och tvivelaktigt omdöme, så behöver fortsatt forskning belysa hur den samhälleliga kontexten skulle kunna påverkas inom denna givna ram för att uppmuntra till förändringar. Civilkurage borde uppmuntras i större omfattning och denna uppmuntran måste börja bland näringslivets företrädare som förebilder. Syftet med analysen var att för en utomstående ge en målade bild av det kommersiella ekosystemets baksida.

Tillämpningen av ”Kill the Inventor” är väl utbredd och samhället behöver erbjuda ett komplement till dagens patentsystem i kombination med en fungerande marknad. Sverige vill bibehålla sitt välstånd som en framstående kunskapsnation, vilket föranleder att vi tar oss an uppgiften att skydda en av samhällets betydande minoriteter. Innovatörer och forskare kommer alltid att bestå i samhällssystemet oaktat om samhället bryr sig, men kommer personerna kunna vara produktiva på den nivå som vore önskvärt?

Det krävs en väg som kombinerar staten och marknaden för etablering av en Europafond med uppgiften att handla med tvister av betydande värden. Den ekonomiskt starkaste parten vinner nästan alltid och fonden blir ett redskap för att skapa strukturerad ekonomisk balans. Det blir ett verktyg för senare skeden, som bidrar med hjälp till självhjälp för expansion av befintliga företag.

När Europa har etablerat fonden som handlar med patenntvister i partnerskap med andra världsdelar, då finns den internationella plattformen för att handla med kunskapsderivat och forskarcertifikat. Dessa värdepapper bidrar till att skapa spekulationsinstrument i våra egna rättssystem, som blir självreglerande på kommersiella grunder. Morgondagens innovatörer och samhället har då vunnit en delseger för framtidens innovationstvister i ett makrosociologiskt perspektiv. Underliggande värdehandlingar för spekulering är dessutom verkliga värden på en marknad som fram tills idag bara har byggts upp på spekulering.¹⁵⁹

6.1 Vidare forskning

Det behövs en vidare forskning på området manschettbrottslighet och dess evolutionsmässiga återverkningar i samhällsekonomin för enskilda personers rättsskydd i Sverige. ...*hur man kan påverka att flertalet inte utövar bedrägeri*

¹⁵⁹ Palmgren (2007)

*så att det blir ett samhällsproblem?*¹⁶⁰ Dagens situation erbjuder ett dolt samhällsproblem där alla förändringar är till det bättre. Det skall inte finnas personer bland den intellektuella eliten i ett demokratiskt land som skall behöva överväga att ta sitt liv pga bristande rättssäkerhet. *Utrymmet för denna påverkan kan bara ske inom ramen för de miljömässiga förutsättningar som påverkar bedrägeri i någon form.*¹⁶¹

Vidare forskning skulle kunna innebära en komparativ och fördjupad analys av samma problematik i andra länder inom EU. Vilka makrosociologiska återverkningar kan definieras ur ett samhällsekonomiskt perspektiv?

Vidare forskning skulle även kunna vara en hypotetisk utformning eller värdering av kommersiella och samhällstekniska system som reglerar tvister på kommersiella grunder. Den hypotetiska diskussionen valideras därefter av ett antal marknadsaktörer, huruvida dessa aktivt skulle kunna och vilja bruka lösningen.

¹⁶⁰ Alalehto (2007)

¹⁶¹ Ibid

REFERENSER

Litteratur

Alalehto Tage (2007) *Bedrägeriets natur – den ekonomiska brottslighetens ontologiska struktur*. Umeå: Tage Alalehto: cop 2007

Alalehto Tage, Berglund Stig-Arne, Sauer Lennart (2003) *Viljan att bli någon – En antologi om upplevelser av avvikelseprocesser hos personer med utvecklingsstörning, hos kriminella ungdomar samt personer som begår ekobrott*. Umeå: Institutionen för socialt arbete, Univ., 2003

Arjun Appadurai (2010) *Modernity at Large – Cultural Dimensions of Globalization* University of Minnesota Press printed in USA

Bauman Zygmunt (2009) *Det individualiserade samhället*. Göteborg. Daidalos AB

Becker S. Gary (1990) *The Economic Approach to Human Behavior*. The University of Chicago Press Ltd

Bellander, Jeggefors, Larsson, (2008) *Studier av IPR-strategier* SUF Rapport, Stockholm

Berglund, Stig-Arne (2000) *Social pedagogik: i goda möten skapas goda skäl*. Lund: Studentlitteratur

Bryman, Alan (2002) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö. Liber ekonomi

Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber AB.

BRÅ Dnr 13-0213/2010 2010-06-15

Durkheim, Emile (1983) *Själv mordet*. Lund: Argos

Goffman Erving (2007) *Jaget och maskerna – En studie I vardagslivets dramatik*. Stockholm. Nordstedts Akademiska Förlag

Giddens Anthony (1996) *Modernitetens följder*. Lund: Studentlitteratur

Holme I-M, Solvang B-K, Nilsson, B (1997) *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur

Högsta Domstolen (2012, 13 januari) Protokoll HD Mål nr T5604-10

Ingblad F. (2010, 30 mars) mail till Håkan Lans från Immaterialrättsåkl. ang. GP&C Systems

Justitiedepartementet (1998) *Bulvaner och annat*, Betänkande av bulvanutredningen (SOU 1998:47), Stockholm, Fritzes förlag.

- Kingston W, (2000) *Enforcing Small Firms Patents Rights*, Trinity College, Dublin
- Kvale, S. (1997) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Kvale, S., Brinkman, S (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*.
Lund: Studentlitteratur
- Lagerkrantz David (2006) *Ett svenskt geni*. Stockholm. Piratförlaget
- Lalander Philip (2001) *Hela världen är din*. Lund Studentlitteratur
- Larsson S. (1986) *Kvalitativ analys – exemplet fenomenografi*. Lund. Studentlitteratur
- Mitchell C.J. (2008) *The economic failure of the patent system*, by Smart Club, London
- Nissani M. (1990) Milligrams experiment, *American Psychologist* vol 45(12) Dec.1990,pp. 1384-1385
- Norlén A, Engbom A, Anger S, (2010, 12 juli) Polisanmälan om organiserad ekonomisk brottslighet till Ekobrottsmyndigheten
- Olsson E. (1998) *På spaning efter gruppens själ – Gruppen i teori och praktik*.
Lund Studentlitteratur
- Palmgren L.(2011) *Affärsplan Statens Patentpartner Sweden AB*, Swedish ICT Stockholm
PL Consulting på uppdrag av Swedish ICT. Stockholm
- Palmgren L.(2007) *Jämförande handel mellan el- och kunskapsderivat*.
PL Consulting. Stockholm
- Patton, M, Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods*.
London: Sage Publications
- Sjöström, U. (1994). *Hermeneutik – att tolka utsagor och handlingar*. I Starrin och Svensson:
Kvalitativa metoder och vetenskapsteori. Lund. Studentlitteratur
- Starrin, B., Larsson, G., Dahlgren, L., Styrborn, S. (2008). *Från upptäckt till presentation. Om kvalitativ metod och teorigenerering på empirisk grund*. Lund: Studentlitteratur
- Sutherland, E., Cressey, R.D., Luckenbill, F.D., (1992). *Principles of criminology* – eleventh edition. General Hall a division of Rowman & Littlefield Publishers Inc.
New York: General Hall
- Sutherland Edwin H. (1949) *Principles of Criminology*. Chicago Lippincott
- Svea Hovrätt (2010, 5 november) Dom Målnr T 6639-09
- Svedberg Lars, (2003) *Gruppsykologi: om grupper, organisationer och ledarskap*
Lund: Studentlitteratur

Syren Agneta (2004) *Smygande hot – När företaget och dess medarbetare utsätts för utpressning*. Stockholm: Nätnavet

Weisburd D., Waring E., with Chayet. E., (2001) *White-Collar Crime and Criminal Careers*. Cambridge, UK: Cambridge University Press

Internet

www.vr.se/etik/publikationerochriktlinjer.4.45a6e939122880e7d8e80001820.htm

Nedladdat 2011-12-01

www.skatteverket.se/omskatteverket/omoss/beskattningsverksamheten/ekonomiskbrottslighet.4.76a43be412206334b89800051694.html

Nedladdat 2011-12-01

<http://www.metro.se/metro-teknik/rankning-sverige-bast-pa-innovation-i-europa/Objkbi!29769/>

Nedladdat 2011-12-11

<http://www.tekniskamuseet.se/1/1889.html>

Nedladdat 2011-12-11

<http://criminology.fsu.edu/crimtheory/sutherland.html>

Nedladdat 2011-12-01

<http://entreprenorskapsforum.se/aktiviteter/genomforda-aktiviteter/swedish-economic-forum-en-innovationsstrategi-for-sverige/>

Nedladdat 2011-12-18

<http://home.uchicago.edu/gbecker/Nobel/nobel.html#Crime>

Nedladdat 2011-12-14

<http://www.affarsvarlden.se/affarsjuridik/article3262246.ece>

Nedladdat 2011-12-28

http://articles.businessinsider.com/2011-05-16/politics/30081734_1_patent-system-european-patent-patent-reform-act#ixzz1g2uUjPN8

Nedladdat 2011-12-01

http://www.nyteknik.se/nyheter/it_telekom/allmant/article558120.ece

Nedladdat 2009-04-18

URL1

Codex, www.codex.vr.se

Nedladdat 2010-12-05

<http://www.wisegeek.com/what-is-an-amicus-brief.htm>

Nedladdat 2012-01-15

Bild Håkan Lans

http://www.google.se/search?tbm=isch&hl=sv&source=hp&biw=1024&bih=379&q=H%C3%A5kan+Lans&btnG=S%C3%B6k+bilder&gbv=2&oq=H%C3%A5kan+Lans&aq=f&aqi=g3g-S7&aql=&gs_sm=s&gs_upl=29851611010187971101910101014381168812-1.3.11510

Nedladdat 2012-01-07

Bild Johan Ullman

http://www.google.se/imgres?q=Johan+Ullman&hl=sv&gbv=2&biw=1024&bih=379&tbm=isch&tbnid=NTOTsDXH2ldIEM:&imgrefurl=http://svt.se/ug/20110309141650/uppfinnaren_r uinerades_av_en_skiljedom&docid=1Npv5k3rkTxm6M&imgurl=http://svt.se/svts/article70.s

<vt/ALTERNATES/large/UGskiljedomstolen.jpg&w=650&h=366&ei=4TUMT5GIKeHk4QT B7W1Bg&zoom=1&iact=rc&dur=141&sig=114906560467243275656&page=6&tbnh=113&tbnw=201&start=30&ndsp=5&ved=1t:429,r:0,s:30&tx=136&ty=62>
Nedladdat 2012-01-07

Mötesdeltagare – Intervjuer

John Mitchell Intervju, 14 juni 2011

Jonas Gallon Innovationsbron Intervju, 9 september 2011

Lars Korsell BRÅ Intervju 24 oktober 2011

Dan Brändström Uppfinnarkollegiet Intervju, 9 november 2011

Johan Ullman Intervju, 18 november, 2011

Andreas Norén (M) Intervju, 1 december 2011

Johan Andersson (S) Intervju, 1 december 2011

Håkan Lans Intervju, 12 december 2011

Håkan Gergils IVA – Innovation för tillväxt Intervju, 12 december 2011

Sture Nordh f.d. ordförande TCO Intervju, 12 december 2011

Per Eriksson f.d. GD Vinnova Intervju, 12 december 2011

BILAGOR

BILAGA 1	BRÅ Förfrågan 19-0042/2009
BILAGA 2	Intervjuguide – brottsoffer för manschettbrottslingar
BILAGA 3	Justitiekanslern Göran Lambertz mail till Håkan Lans
BILAGA 4	Johan Ullmans brev till Justitieministern
BILAGA 5	Artikel om Ullman Mouse i Computer Sweden
BILAGA 6	Lista över viktiga riksdagsmotioner

DATUM 2009-02-27
DNR 19-0042/2009

PL Consulting
Lise-Lotte Palmgren

Förfrågan

Brottsförebyggande rådet (Brå) har mottagit din förfrågan avseende lagförda brott. Nedan följer resultat av de brott som kan vara av intresse för er studie. De brott och lagrum som finns med i redovisningen är följande:

- Företagsspioneri, lag (1994:409) om skydd för företagshemligheter, 3 § företagsspioneri, 4 § olovlig befattning med företagshemlighet
- Mönsterskydd, mönsterskyddslagen (1979:485), 35 § mönsterintrång
- Upphovsrätt, lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, 7 kap. 53 § intrång i upphovsrätt
- Patent, patentlagen (167:837), 9 kap. 57 § patentintrång

Brott (se lagrum ovan)	Antal lagföringar
Företagsspioneri	6
Mönsterskydd	1
Upphovsrätt	103
Patent	1
Summa	111

Uppgifterna är hämtade ur Brå:s lagföringsregister och innehåller alla strafförelägganden, åtalsunderlåtelse och fällande domar i tingsrätt under åren 1973–2007.

I övrigt så frågar du om Brå vill bistå med en skrivelse avseende behovet gällande forskning inom området. Brå kan konstatera att det finns mycket lite forskning om den brottsproblematik du efterfrågar men i övrigt kan inte Brå enbart utifrån ovanstående statistikuppgifter ta ställning till om detta behov finns eller inte. Dessutom ingår det inte i Brå:s uppdrag att på enskild förfrågan ta ställning i olika frågor varför Brå därför får tacka nej till detta.

Brå:s kontaktperson i detta ärende är Tove Sporre, som träffas på tel 08-401 87 65.

Med vänlig hälsning

Tove Sporre

INTERVJUGUIDE - Brottsoffer för manschettbrottslingar

1. Patentprocess

- Hur omfattande har investeringarna varit för dina patent?
- Hur stort är det kommersiella värdet, dvs hur stor marknadsandel har produkten idag?
- Hur många licensavtal finns tecknade?
- Hur många aktörer brukar produkten utan licensavtal?
- Hur stora har era kostnader varit för patentprocesser?
- Hur många mål har ni vunnit?
- Har ni pågående patentprocesser?

2. Stalking/ andra kränkningar

- Har era framgångar fått några negativa återverkningar?
- OM JA-
- Har ni polisanmält något som hänt?
 - Har det som hänt fått återverkningar i ert vardagliga liv?
 - Vilka begränsningar innebär detta för att ni skall kunna bibehålla er integritet?
 - Har ni försökt starta nya projekt efter en förlust?
- OM JA-
- Har personer från er historia återkommit?
 - Vilka kretsar i ert umgänge har blivit uppsökta av era affärskontakter?
 - Känner ni er övervakad i någon form?
 - Finns det en plan för hur situationens mönster skall kunna brytas?

3. Hur gå vidare/ Framtidsplan

- Kommer ni att starta några nya projekt i framtiden?
- Vad vill ni göra nu?
- Föredrar ni att stanna i Sverige eller flytta utomlands om det stod er fritt att välja?
- Hur mår du under nuvarande omständigheter?

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2 O GG -01~ Q 2

----- Ursprungligt meddelande-----

Från: Göran Lambertz [mailto:goran.lambertz@justitiekanslern.se]

Skickat: den 25 juni 2007 21:02

Till: Håkan Lans

Ämne: SV: Min ståndpunkt

Hej Håkan

Jag förstår att Du förtvivlar när Du får sådana beslut. Men gör inte det. Och låt bli att betala. Du kart ju helt enkelt se det så att Du har rätten på Din sida och därför utan minsta samvetskval kan utnyttja det faktum att domen inte kan verkställas i Sverige. Såväl Dell som Gateway som AMS kommer rimligen att inse att de har mycket att vinna på en förlikning, inte minst i form av goodwillrisker som annars skulle kunna materialiseras.

Jag känner mig rimligt säker på att Bo Nilsson kan ordna en förlikning som löser det hela. Och då står Du där med den roll som Sverige främste uppfinnare som Du förtjänar och som kommer att göra Dig historisk. Bär huvudet högt, det är det viktigaste av allt. Du har kvar all Din värdighet, för såvitt jag kan se har Du inte gjort någonting fel utan är ett offer för klåpare och kanske bedragare. Du borde inte låta det röra Dig i ryggen utan visa att Du står över sådant. .

Jag förstår art det låter omöjligt, men om jag vore Du skulle jag ta med fnga och kanske Er dotter (jag minns inte hur gammal hon är) på en avkopplande semestertur i husbilen. Ingenting avgörande kommer att hända under tiden och Ni förtjänar alla att komma bort från alla bekymmer som egentligen är Dig ovärdiga.

Se det goda i tillvaron Håkan. Du är en unik människa med ett unikt "record", och det kan ingen ta ifrån Dig. Alla svenskar beundrar Dig. Visa att Du är värd denna beundran. Du kanske skulle traska in till Peter Utterström, grannen, och säga att Du vill få slut på tvisterna och fråga honom hur det skulle kunna ordnas. Jag vet - omöjligt. Men likväl tror jag att något sådant skulle behövas.

Sköt om Dig Göran

Till Chefen för Justitiedepartementet

Om likhet inför lagen och behovet av ändringar i lagen till skydd för enskilda uppfinnare och entreprenörer

Sveriges rättsystem har historiskt setts som ett internationellt föredöme. Det ger garantier för enskilda individer att inte kunna dömas utan rättegång och garanterar rätt till juridiskt biträde. Arbetstagare har omfattande skydd mot övergrepp från arbetsgivare och starka organisationer stöttar dem som råkar illa ut.

Helt i särklass står de som skapat uppfinningar av signifikant värde. Lagstiftningen har inte hunnit med i utvecklingen här. Dessa individer saknar helt den rättssäkerhet som skyddar normala yrkesutövare, anställda såväl som småföretagare.

Det innebär att det är fritt fram för den organiserade ekonomiska brottsligheten att lägga beslag på enskildas uppfinnarens uppfinningar genom att utnyttja svagheter i svensk lagstiftning.

Företag som systematiskt driver denna form av "förvärvsverksamhet" kallas predatorföretag. En vedertagen term som används inom branschen för att beskriva metoden är "Kill the inventor". Termen används därför att det inte är ovanligt att de uppfinnare eller forskare, som blivit berövade sina livsverk, faktiskt tar livet av sig, när det sista hoppet om upprättelse släckts.

Denna typ av organiserad ekonomisk brottslighet kostar Sverige enorma summor genom uteblivet inflöde av nya uppfinningar - en viktig källa till industriell förnyelse och ökad sysselsättning.

De mest produktiva uppfinnarna är sedan länge och för många år framåt helt förhindrade att uppfinna, genom att de är upplåsta i ändlösa okynnesprocesser som drivs av predatorföretag.

Undertecknad har efter att ha utsatts för grova bedrägerier och grov förskingring lurats och tvingats in i en skiljeprocess och där helt saknat möjlighet att föra egen talan. Syftet med hela förfarandet var att komma över mina patent genom att försätta mig i konkurs. Jag är sedan 5 år försatt i personlig konkurs och kommer enligt besked från Tillsynsmyndigheten kunna förbli i personlig konkurs under decennier framåt.

Denna skrivelse är **inte** en begäran om att regeringen ska intervensera i någon av de processer som predatorföretaget f.n. driver mot mig och min familj. Jag är medveten om att detta inte är möjligt.

Den är en vädjan om att Regeringen snarast ska tillsätta en utredning för att identifiera de luckor i lagen som den organiserade ekonomiska brottsligheten nu systematiskt utnyttjar.

Frågor som bör utredas och där regeringen kan agera:

Ekonomisk brottslighet som riktas mot enskilda måste kunna utredas och de skyldiga lagföras, lika väl som när brotten riktas mot staten. I dag menar EBM att brott mot enskilda inte ska prioriteras. (inte utredas?)

Förslag:

Polismakten och EBM bör få direktiv av Regeringen med innebörden att enskilt ägande ska ha samma rätt till skydd mot brott som offentligt ägande.

Biträde från myndigheter

Sedan det bolag jag ägde till 58% tömts på sina tillgångar av sin ordförande och vd och jag nekats insyn, lyckades jag efter flera överklaganden få en minoritetsrevisor förordnad. Denne vägrades tillträde och tillgång till bokföringen och begärde därför handräckning från KFM. KFM beviljade inte handräckning.

Förslag:

Kronofogdemyndigheten bör få direktiv av Regering med innebörden att enskilda individers rätt till skydd för sin egendom och rätt till handräckning vid stöld och bedrägeri skall vara likställd med den rätt som tillkommer samhället, institutioner och företag.

Skiljeprocesser bör inte kunna drivas mot enskild mot dennes vilja. Ingen enskild person skriver under ett skiljeavtal med en stark motpart, om han eller hon förstår vad konsekvenserna kan bli. En skiljeprocess som kan kosta mångmiljonbelopp kan omöjligt ge en rimlig möjlighet till en rättvis prövning och konsekvenserna av en förlust kan bli fullständig katastrofala. En enskild person som med skattade pengar tvingas betala mångmiljonbelopp kan aldrig bli skuldfri.

Förslag:

Ändra lagen så att det inte blir möjligt att tvinga någon enskild individ att, mot sin vilja, utsättas för skiljedomsprocess.

Skiljeprocesser kännetecknas av bristande rättssäkerhet. Skiljeprocessen är inte en rättsprocess i egentlig mening. Där saknas alla normala krav på rättsäkerhet.

- Det är fritt att ljuga i vittnesmål inför skiljenämnden, helt utan risk för påföljd, eftersom vittnesmål inte tas upp under ed eller samlingsförsäkran.
- Skiljenämnden kan fritt välja att tillåta eller avvisa bevisning.
- Insyn saknas.
- Skiljedom kan inte överklagas.
- Skiljenämnden kan fritt välja att inte följa de regler som den påstår gäller.
- Det finns även en inbyggd jävsituation här. Skiljenämndens ledamöter kan på en veckas arbete tjäna in mer än en årslön för en industriarbetare. De har ett starkt ekonomiskt incitament att driva skiljemål, oavsett om det är rättfärdigt eller ej. Skiljenämnden kan således helt bortse från den svagares begäran om att inte pröva ett mål, trots att talan om jämkning av skiljeklausulen väckts i domstol med stöd av 36 § avtalslagen och invändning om detta gjorts till skiljenämnden. Skiljenämnden behöver inte vänta på domstolens prövning av jämningsmålet.
- Alla jurister med insyn i verksamheten vet att "det är alltid den som vinner som har mest pengar".

Det är alltså verkligheten och de faktiska konsekvenserna som regeringen här bör informera sig om och ta ställning till.

Förslag:

Gör en bred översyn av regelverket kring skiljeprocesser för att stärka rättssäkerheten.

Det bör bl.a utredas om utslag framtvingade i skiljedomstol, helt utan krav på rättssäkerhet, ska kunna läggas till grund för åtgärder från myndigheter, domstolar eller kronofogdemyndighet.

Rätt till juridiskt biträde.

Rätten till kompetent juridiskt biträde måste garanteras, även om "brottet" bestått i att man är uppfinnare och lyckats göra en uppfinning som är så värdefull att predatorer är beredda att satsa miljoner på att stjäla den. - Idag betraktas uppfinnare automatiskt som näringsidkare och nekas därför rätten till rättshjälp. Detta medför att man kan dömas i hemliga processer, både i skiljenämnder och domstolar, liksom i öppna processer i domstolar, utan möjlighet att försvara sig. (Lagstiftningen här är från 1912 och beskriver näringsidkare som t.ex. fiskare.)

Förslag:

Ändra lagen så att enskilda individer garanteras rätten till juridiskt biträde även om "brottet" bestått i att göra en uppfinning.

Rätten att få orimliga avtal upphävda eller jämkade.

Rätten för enskilda medborgare att få ett orimligt avtal upphävt eller åtminstone prövat i domstol måste garanteras. 36§ avtalslagen har troligen tillkommit för att garantera denna rätt. - Idag kan skickliga advokater manipulera det svenska rättssystemet så att denna rätt nekas och förhindra att prövning kommer till stånd. Här behöver lagen troligen ändras.

Förslag:

Ändra lagen så att rätten till prövning enligt 36§ avtalslagen garanteras även den som drabbats av en oändligt stark motpart och oavsett om den som begär prövning redan krossats ekonomiskt och anses sakna möjlighet att bestrida den starkare partens processkostnader.

Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

" Artikel 6 - Rätt till en rättvis rättegång

1. Var och en skall, vid prövningen av hans civila rättigheter och skyldigheter
.....vara

berättigad till en rättvis och offentlig rättegång, inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol som upprättats enligt lag.

Domen skall avkunnas offentligt. "

Både i skiljeprocessen och i flera domstolsbeslut har domar avkunnats grundade på sekretessbelagda handlingar och utan att jag blivit informerad eller haft någon möjlighet att föra min talan.

Förslag:

Regeringen bör utreda om det är förenligt med Europakonventionen, att man kan dömas i hemliga processer i svensk domstol, utan rättssäkerhet, utan att höras eller ens informeras och fråntas sina rättigheter och egendom, utan möjlighet att försvara sig - och att sådana domar sedan kan användas för konfiskatoriska åtgärder från statens sida, och läggas till grund för ytterligare processer inom det svenska rättsväsendet.

Möjligheten att avsluta en konkurs.

Enligt besked från Tillsynsmyndigheten och från domare i tingsrätten kan en konkurs inte avslutas så länge någon väljer att driva återvinningsprocesser, oavsett om dessa är seriösa eller ej. Tillsynsmyndigheten menar att 20 år är fullt möjligt. Tingsrätten har informerat om att, med en tillräckligt stark motpart som har råd att processa, så måste man räkna med ytterligare många år av processande. Detta innebär **allvarlig psykisk tortyr**, även om man vet att processerna är helt oseriösa och byggda på orimliga och falska påståenden.

Förslag:

Ändra lagen så att det inte längre är möjligt att använda okynnesprocesser för att i decennier förhindra att en konkurs avslutas.

Utred hur det eljest kan bli möjligt för innovatörer som utsätts för denna typ av verksamhet att få en konkurs avslutad och möjlighet att försörja sig.

Utred om Regeringen på något annat sätt kan agera för att rädda dem som fastnat i predatorbolagens garn.

VÄDJAN TILL JUSTITIEMINISTERN OCH REGERINGEN

Denna skrivelse är även en vädjan till Regeringen att snarast undersöka vilka möjligheter som Regeringen kan ha att agera för att stoppa den verksamhet som nu sedan 8 år bedrivs för att krossa mig och min familj - innan det är för sent.

Den verksamhet vi utsätts för med oändliga okynnesprocesser har som mål att komma över patenträttigheter. Genom att krossa mig och min familj försöker

predatorföretaget undanröja riskerna som är förenade med att fortsätta att olagligt utnyttja patent.

Eftersom predatorföretaget skickligt och med obegränsade resurser utnyttjar det svenska rättssystemet i detta syfte och jag saknar varje möjlighet att försvara mig, liksom varje möjlighet att få fram bevisningen för de brott som begåtts, finns idag inga möjligheter att inom ramen för det svenska rättsväsendet få stopp på tortyren.

Jag hänvisar till samtal med Statssekreterare Magnus Graner, som bett att få denna information och dessa förslag skriftligt.

Jag vädjar om svar med besked om att detta dokument mottagits och lästs - samt om att Justitieministern informerats om att jag härmed vädjar för mitt liv.

Med utmärkt högaktning

Johan Ullman

Leg läk, spec. i Anestesi och intensivvård samt Företagshälsovård, Forskare, innovatör och f.d Entreprenör och Företagare.

Bilaga 1. Utkast till polisanmälan

Bilaga 2. Sammanfattning av hur "Kill the inventor"-metoden tillämpats.

Penclis Mouse R2: Bekväm pennmus stoppar musarm

Test **Penclis datormus ska förbygga musarm med ett ergonomiskt penngrepp. Den ger riktig bra pekarkontroll, så länge du inte behöver högerklicka för ofta.**

Stadig. Pennan står fast som en klippa och du kan släppa den utan att musen riskerar att välta.

Det finns många olika typer av [datormöss](#) som är byggda för att motverka [musarm](#), men de har alla en sak gemensamt; de byter ut den [arbetsställning](#) du normalt har när du hanterar en datormus mot en ny och mer ergonomiskt önskvärd.

Penclis har tagit fasta på att det sätt du håller i och hanterar en penna är bättre för handen och handleden än ett vanligt musgrepp. Du har den normalt närmare kroppen, du kan hålla handen i ett mer naturligt vertikalt läge, och du kan använda fingrarna för finmotorik. De har helt enkelt tagit en liten optisk datormus och monterat en penna ovanpå den.

Samma kontroller, nytt grepp

Du greppar pennan som om du skulle skriva och för sedan runt musen som vanligt. På pennan sitter också ett antal knappar, en stor som ger vänsterklick, två mindre som ger höger- och mittenklick och två extra på sidan som navigerar fram och tillbaka i utforskaren, webbläsare med mera. Nedtill på musen, framför pennan, finns dessutom ett rullhjul.

Muskontrollen är förvånansvärt god. Pennan sitter i ett kulfäste, så du kan själv välja vinkel. Den känns gedigen att hålla i med skönt matt yta, och det tar inte många minuter förrän det känns lika naturligt som med gammaldags musen.

Knepiga knappar

Knapparna är en annan femma. Så länge du bara behöver vänsterklicka så funkar det fint. Men övriga knappar är bökiga att komma åt. Du tvingas byta grepp på pennan och riskerar då att slinta iväg med pekaren. Rullhjulet har samma problem. Peta på det och muspekaren far iväg åt alla möjliga håll.

Penclis Mouse kan säkert hjälpa dig som är i riskzonen för att få musarmsproblem. Den har visserligen sina egna problem, men är å andra sidan inte så fasligt dyr jämfört med många andra ergonomiska musalterativ. Är du på jakt efter något sådant kan den vara värd ett försök.

Penclis Mouse R2

Tillverkare: Penclis, www.penclis.se

Gränssnitt: Usb-mottagare.

Trådlös kommunikation: Rf till mottagaren, räckvidd cirka 5 meter.

Musteknik: Laser.

Upplösning: Upp till 2 400 dpi.

Knappar: 5 plus rullhjul.

Batteri: Aaa, laddningsbart via mikro usb.

Systemkrav: Dator med usb, Windows XP (sp2), Vista, 7 eller Mac OS X 10.11.4 eller senare

Storlek: 4,3 x 6,1 x 13,7 cm.

Vikt: 49 gram.

Garanti: 2 år.

Cirkapris: 650 kronor.

Av [Mattias Inghe](#) Computer Sweden /PC för alla

Ett urval motioner som bidrar till att förändra förutsättningarna för dagens upphovsmän

Andreas Norlén (M) - Ledamot i konstitutionsutskottet

[Motion 2011/12:Ju300](#) av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M)

Grov organiserad brottslighet m.m.

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2011/12:Ju300](#)

[Motion 2011/12:Ju301](#) av Andreas Norlén (M)

Åtgärder mot identitetskapning

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2011/12:Ju301](#)

[Motion 2011/12:Ju302](#) av Andreas Norlén m.fl. (M)

Rättssäkerheten i skiljeförfaranden

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2011/12:Ju302](#)

[Motion 2011/12:N295](#) av Margareta Cederfelt och Andreas Norlén (M)

Patentintrång för svenska uppfinningar

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2011/12:N295](#)

[Motion 2011/12:N299](#) av Andreas Norlén m.fl. (M)

Åtgärder för att värna patent

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2011/12:N299](#)

[Motion 2010/11:Ju351](#) av Andreas Norlén m.fl. (M)

Rättssäkerheten i skiljeförfaranden

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2010/11:Ju351](#)

[Motion 2010/11:N346](#) av Andreas Norlén m.fl. (M)

Åtgärder för att värna patent

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2010/11:N346](#)

- [Motion 2009/10:N268](#) av Andreas Norlén och Annicka Engblom (M)

Straffrättsliga och andra åtgärder mot patentintrång

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2009/10:N268](#)

[Motion 2009/10:N294](#) av Annicka Engblom och Andreas Norlén (M)

Stärkt patenträttsligt skydd

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2009/10:N294](#)

[Motion 2008/09:N330](#) av Andreas Norlén (M)

Skydd för svenska företags patent

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2008/09:N330](#)

Johan Andersson (S) ledamot i Arbetsmarknadsutskottet

[Motion 2011/12:Ju292](#) av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S)

Kampen mot den organiserade brottsligheten

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2011/12:Ju292](#)

- [Motion 2011/12:N261](#) av Johan Andersson (S)

Ett statligt IPR-bolag

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2011/12:N261](#)

[Motion 2010/11:Ju415](#) av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S)

Kamp mot organiserad brottslighet

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2010/11:Ju415](#)

Eva Flyborg (Fp) ledamot i Näringsutskottet

[Motion 2010/11:N288](#) av Eva Flyborg (FP)

Skydd mot patentöverträdelser

Typ av motion: Enskild motion

[Information om motion 2010/11:N288](#)

- Punkten markerar motioner som överensstämmer avseende målet att starta ett statligt patentbolag